

Lietuva kviečia Rusiją kartu atskleisti nutylėtą istoriją

Susirinkę prie Lietuvos ambasados Maskvoje piktinosi sovietinės simbolikos draudimu.

Alfos nuotr.

Vilnius, birželio 19 d. (Alfa.lt) – Užsienio reikalų ministerija, aptardama Rusijos pareigūnų reakciją į Lietuvos sprendimą uždrausti sovietinės simbolikos naudojimą, pakvietė Ru-

siją kartu jaunajai kartai atskleisti „nutylėtos ir suklastos totalitarizmo istorijos puslapius”.

„Lietuva gerbia visus kovotojus prieš nacizmą – gyvuosius ir žuvu-

siusius. Sovietinė simbolika, kurią uždraudė Seimas – tai ne žmonių, bet buvusios valstybės – Sovietų sąjungos simboliai. Sovietų sąjungos jau nebėra”, – sakė URM Informacijos ir viešųjų ryšių departamento direktorė Violeta Gaižauskaitė.

Ji pridūrė, kad pati Rusija nusprendė panaikinti totalitarinę Sovietų sąjungą, kurios okupaciją patyrė Lietuva, nuo kurios nukentėjo daug žmonių ir pačioje Rusijoje, ir kitose šalyse.

Rusijos URM Lietuvoje priimtą sovietinės simbolikos draudimą vertina kaip bandymą iškreipti istoriją.

„Šis sprendimas – eilinis bandymas iškreipti istoriją tos valstybės, kuri įnešė lemiamą indėlį į pergalę prieš fašizmą per Antrąjį pasaulinį karą. SSRS simbolikos lyginimas su nacių simbolika pamina nuo rudojo maro išgelbėjusių žmonių atminimą”, – teigia Rusijos URM atstovas Andrej Nesterenka, kurio žodžiai pasirodė oficialiame Rusijos URM tinklalapyje.

Pirmą kartą atlikta sudėtinga persodinimo operacija

Vilnius, birželio 19 d. (Alfa.lt) – Pirmą kartą Lietuvoje ir Baltijos regione birželio 19-osios naktį Vilniaus universiteto ligoninės Santariškių klinikose (VUL SK) buvo atliktas kasos ir inksto persodinimas.

Kasos ir inksto persodinimo operaciją atliko VUL SK Pilvo chirurgijos centro direktoriaus prof. Kęstučio

Strupo vadovaujamas gydytojų, medicinos darbuotojų būrys.

Pirmą kartą kasos ir inkstų persodinimo operaciją atliko chirurgas William Kelly 1966 m. University of Minnesota (JAV) ligoninėje.

„Mūsų šalyje dviejų skirtingų organų persodinimo operacijos vienam žmogui – retenybė, o kasos ir inksto

persodinimas yra atliktas pirmą kartą ne tik Lietuvoje, bet ir Baltijos šalyse. Mūsų ligoninėje atliekama daugiausia kepenų, širdies, inkstų persodinimų. VUL SK pripažinta pirmaujanti persodinimų srityje ne tik Lietuvoje, bet ir Baltijos šalyse”, – dalinasi išpūdžiais prof. K. Strupas.

Šeštadienį — priedas *Kultūra*.

„Mažeikių nafta” vėl dirba

Vilnius, birželio 19 d. (BNS) – Pirmadienį dėl elektros tiekimo sutrikimų avariniu būdu sustabdyta Mažeikių naftos perdirbimo gamykla atnaujino gamybos procesą ir pradėjo dirbti visu pajėgumu.

Pirmadienį perkūnijos metu dviejose skirstyklose sprogo kondensatoriai aukštos įtampos linijoje, einančioje į Mažeikių elektrinę. Tai pirmas kartas įmonės istorijoje, kai ji visa buvo priversta avariniu būdu sustoti.

Šiomis dienomis gamyklą turi pasiekti didžiulis kroviny – 2 bendrovei „Mažeikių nafta” skirti 34 m ilgio, daugiau nei po 500 tonų sveriantys reaktoriai. Iš Klaipėdos gabenamą krovinį visą laiką lydės būrys įvairių sričių specialistų.

PERIODICALS

Šiame numeryje:

- **Sporto naujienos.** Futbolas. Beisbolas (p. 2, 8)
- **Nuo „Sąjūdžio žinių” prie „Liberalių žinių”** (p. 3)
- **Savo Tėvynės verti sūnūs** (p. 4)
- **Komentaras.** Labiausiai nukentėjo Židinio mokyklos istorija (p. 5)
- **Laiškai, nuomonės, komentarai** (p. 5)
- **Kaip kalbame ir rašome** (p. 8)
- **Šiluvos bazilika** (8) (pa-baiga) (p. 9)
- **Pagėgiuose – A. Mackaus vardo gimnazija** (p. 10)

Valiutų santykis

1 USD — 2.22 LT
1 EUR — 3.45 LT

Lietuviams koncertuos choras iš Jungtinių Amerikos Valstijų

Bellingham Chamber Chorale atlieka tradicinius ir šiuolaikinius JAV kompozitorių kūrinius.

Alfa. lt nuotr.

Vilnius, birželio 19 d. (Alfa.lt) – Birželio ir liepos sandūroje Kaune ir Vilniuje įvyks du Bellingham Chamber Chorale iš JAV Washington valstijos koncertai, kurių metu choras Lietuvos klausytojams pristatys tradicinės ir šiuolaikinės amerikiečių kompozitorių muzikos programą.

Bellingham Chamber Chorale gyvuoja 5 metus, jis jau spėjo išgarsėti Washington valstijoje ir už jos ribų. Šiais metais choras pirmąsyk

koncertuos Europoje. Chorą išgars Lenkijos, Latvijos, Estijos ir Lietuvos klausytojai.

Bellingham Chamber Chorale to paties pavadinimo mieste Washington valstijoje 2003 m. įkūrė ir jam iki šiol vadovauja Timothy Fitzpatrick. Šiame kolektyve susibūrė geriausi Bellingham ir aplinkinių miestų balsai, iš viso maždaug keturios dešimtys dainininkų.

DRAUGAS

4545 WEST 63rd STREET • CHICAGO, ILLINOIS 60629

TEL.: 773-585-9500 • FAX: 773-585-8284 • WWW.DRAUGAS.ORG

NEWSPAPER - DO NOT DELAY - Date Mailed 06-19-08

SPORTO

APŽVALGA

FUTBOLAS

Paruošė **Ed. Šulaitis**

Europos futbolo pirmenybėse: turkų džiaugsmas, prancūzų ašaros

Trečiadienį (birželio 18 d.) Europos futbolo pirmenybėse buvo sužais-tos paskutinės dvejios rungtynės, ku-riomis užbaigtos varžybos visose keturiose grupėse. Šioms 24 rungtynėms prireikė net 12 dienų, nors ir buvo žaidžiama 8 stadionuose Austrijoje ir Šveicarijoje.

Jau po dviejų pirmų susitikimų D grupėje buvo aišku, kad praėjusių pirmenybių čempionė Graikija nepateks į ketvirtfinalius ir negalės ginti čempionės vardo. Ji per dvi rungtynes ne tik nebuvo pelniusi nė vieno taško, bet ir į varžovų vartus neįmušusi nė vieno įvarčio. Tuo tarpu šioje grupėje pirmaujanti Ispanija jau turėjo 6 taškus ir buvo nepavejama.

Nustebino Turkijos futbolininkai

A grupėje didžiausią staigmeną pateikė Turkijos rinktinė, kuri po dvejų rungtynių teturėjo du taškus ir ją galėjo išgelbėti tik pergalė prieš čekus. Tačiau likus tik 15 minučių iki rungtynių pabaigos čekai pirmavo 2:0, jų viltys patekti į ketvirtfinalius buvo lygios nuliui. Tada jiems šiek tiek prašvito, kuomet 75-tąją žaidimo minutę Turkijos žaidėjas Arda Turano sušvelnino rezultatą iki 1:2.

Iki pagrindinio rungtynių laiko likus vos trims minutėms, turkai vėl triumfavo. Čekijos vartininkui Peter Čech iš rankų iškritus slidžiam kamuoliui, šalia jo buvęs Turkijos komandos kapitonas Nihat Kahveci jį sugebėjo pasiūsti į vartų tinklą ir išlyginti rezultatą 2:2.

Tada buvo galvojama, kad patekimą į ketvirtfinalį reikės aiškintis mušant baudinių seriją, nes abi komandos turėjo ne tik vienodą taškų, bet ir įvarčių santykį. Tačiau 89-ąją minutę tas pats Kahveci dar kartą nuginklavo čekų vartininką ir pelnė pergalingą – trečiąją įvartį.

Turkų žiūrovams, kurių stadione, atrodė, buvo daug, džiaugsmui nebuvo galo. O Turkijos treneris po rungtynių sakė: „Džiaugiuosi, jog ir sunkiausiomis akimirkomis nepraradome tikėjimo, kovojome iki paskutinės akimirkos. Dabar keliausime į Vieną ir tikimės, liksime ten iki finalo – birželio 2 dienos.“

Turkai šį penktadienį kovos su

Kroatija, kuri B grupėje laimėjo visus 3 susitikimus ir uždirbo 9 taškus. B grupėje antrą vietą su 6 taškais užėmė Vokietija, kuri išmėgins jėgas su A grupės nugalėtoja Portugalija (šios rungtynės bus žaidžiamos Bazelyje, Šveicarijoje).

Beje, Portugalijos rinktinė, kuri, žinovų nuomone, turi daugiausia vilčių tapti Europos čempione, trečioje A grupės rungtynėse „pasidavė“ vienai iš pirmenybių šeimininkių – Šveicarijai. Nieko nelėmusias rungtynes portugalai pralaimėjo 0:2, kadangi žaidė be daugelio pagrindinės sudėties futbolininkų, kuriuos norėjo patausoti ketvirtfinalio susitikimams. Portugalų treneris į pradinę sudėtį buvo įtraukęs tik tris žaidėjus, kurie pasirodė pirmose dvejose rungtynėse. Šveicarai, kurie įvarčius pelnė 71-ąją ir 83-ąją minutes (iš 11 metrų baudinio) buvo laimingi šia jiems dovana pergalė: jų žiūrovai ilgai džiūgavo po šio laimėjimo.

Prancūzai – labiausiai nuskriausti

Dėl teisės žaisti pusfinalyje antradienį susikibo dvi stiprios komandos: Italija ir Prancūzija, kurios prieš 2 metus rungsi Pasaulio futbolo pirmenybių finale.

Ir šį kartą pergalę šventė italai, kurie laimingu būdu 2:0 įveikė daugiausia iš juodaodžių žaidėjų sudarytą Prancūzijos vienuolikę. Šiame susitikime prancūzus lydėjo didelė nesėkmė – rungtynių pradžioje traumą gavo ir turėjo pasitraukti jų geras žaidėjas Franco Ribery. Po to į jų vartus paskirtas nelabai pelnytas 11 m baudinys ir raudona kortelė parodyta Eric Abidel (baudinį italai išnaudojo ir išsiveržė į priekį 1:0). Tada iš tolimos baudos pasiūstas italų kamuolys, atsimušęs į prancūzo koją, pakeitė kryptį ir suklaidintas vartininkas jo nesugavo. Žaisdami dešimtyje prancūzai, nors ir išvengė pavojingų puolimų, pralaimėjo 0:2 ir turėjo važiuoti namo tik su vienu tašku.

C grupėje pirmaujantys olandai susirinko 9 taškus, o antrieji – italai, nors ir tik su 4 taškais, pateko į pusfinalius.

D grupės pirmoji vieta jau buvo seniai aiški, tačiau antroji komanda, kuri irgi pateko į ketvirtfinalius, paaiškėjo tik trečiadienį. Ja tapo Rusija, kuri trečiadienį įveikė Švediją 2:0 ir ketvirtfinalyje žais su Olandija.

Šių Europos futbolo pirmenybių pusfinaliai bus žaidžiami birželio 25 d. Bazelyje ir birželio 26 d. Vienoje. O baigiamasis susitikimas, kaip jau skelbta, įvyks birželio 29 d. Vienoje, Austrijoje. Kas jame susitiks, kol kas nedrįstame prognozuoti.

Buvę Europos čempionai graikai trečiadienį pralaimėjo Ispanijai 1:2 ir nesugebėjo laimėti nė vieno taško.

„Lituanica“ – „Kickers“ 2:2

„Metropolitan“ lygos pirmenybių sezonas jau artėja prie pabaigos: dabar žaidžiamos atidėtos rungtynės. Praėjusį sekmadienį (birželio 15 d.) lietuvių vienuolikė vyko į tolimąjį Lake Villa, IL, kur kovojo su „Kickers“ ekipa.

Nors „Lituanicos“ vyrai pirmavo 2:0, bet vėliau jiems laimės pritrūko. Paskutinę rungtynių sekundę varžovai iš kampo įmušė įvartį ir rezultatą išlygino 2:2. Atrodė, kad susitikimui teisėjavęs teisėjas gerokai palaikė „Kickers“ komandą: iš prieisto abejotino 11 metrų baudinio varžovai rezultatą pakeitė 1:2, o pasi-baigus rungtynių laikui, teisėjas pri-

dėjo daugiau minučių ir tik laukė, kada „Kickers“ išlygins rezultatą.

Praradę du taškus, „Lituanicos“ vyrai turės susitaikyti su trečiaja vieta pirmenybių lentelėje. Dabar lietuviai nuo antroje vietoje esančio „Real FC“ klubo atsilieka 4 taškais ir jų negalės pasivyti, nors ir laimėtų paskutines rungtynes. Jos bus žaidžiamos birželio 22 d. Bambrick Park, Lemont (pradžią 3 val. p. p.) prieš „International“ ekipą, kuri užima pirmenybių lentelės prieš-paskutinę vietą. Pirmą vietą ir kelialapį į „major“ divizioną iškovojo „Zrinski“ komanda.

JAV futbolo rinktinė įveikė Barbados 8:0

Birželio 15 d., Carson, CA įvykusiose atrankos rungtynėse dėl žaidimo 2010 m. pasaulio futbolo pirmenybėse (jos įvyks Pietų Afrikos Respublikoje) JAV įveikė Barbados valstybės rinktinę net 8:0. Pirmą įvartį amerikietis Clint Dempsey

pelnė pirmąją žaidimo minutę (53-ąją sekundę).

Atsakomosios rungtynės tarp šių dvejų komandų bus žaidžiamos Bridgetown mieste, Barbados birželio 22 d. Atrodo, kad ir jose amerikiečiai tikisi lengvos pergalės.

Lietuvoje pirmauja Marijampolės „Sūduva“

Lietuvos futbolo A lygos lentelėje jau pirmauja ne didžiųjų miestų. Vilniaus ar Kauno komandos, bet provincijos – Marijampolės „Sūduvos“ vienuolikė. Ji birželio 15 d. namuose nugalėjo Vilniaus „Vėtrą“ ir artimiausius varžovus – FBK „Kauną“ lenkia dviem taškais.

Antrą vietą užimantis FBK „Kaunas“ praėjusį sekmadienį įveikė Klaipėdos „Atlantą“ 4:0. Kitose tos dienos rungtynėse Vilniaus „Žalgiris“ savo aikštėje sužaidė lygiomis (1:1)

**„Lituanica“
rengia vasaros
futbolo lygą
„Lituanicos“ futbolo klubas
suorganizavo vasaros
futbolo lygą,
kurios rungtynės vyks
šeštadienių popietėmis
Bambrick Park, Lemont.
Pirmosios rungtynės
bus žaidžiamos
birželio paskutinį
savaitgalį Summit, IL
ruošiamų**

**Lietuvių dienų metu.
Čia vyks ir krepšinio bei
kitokios varžybos.
Įvairi programa
prasidės birželio 28 d.
2 val. p. p. ir tęsis iki
birželio 29 d. vakaro.**

su Šiaulių „Šiauliais“, o Panevėžio „Ekranas“ svečiuose 1:0 laimėjo prieš Šilutės „Šilutę“, kuri užima paskutinę (8-tą) vietą lentelėje.

DRAUGAS

(USPS-161000)

THE LITHUANIAN WORLD WIDE DAILY

Published daily except Sundays and Mondays, legal Holidays, the Tuesdays following Monday observance of legal Holidays as well as Dec. 26th and Jan. 2nd by the Lithuanian Catholic Press Society, 4545 W. 63rd Street, Chicago, IL 60629-5589. Tel.: 773-585-9500.

Periodical class postage paid at Chicago, IL and additional mailing offices.

Subscription Rates: \$150.00.

Postmaster: Send address changes to

**Draugas – 4545 W. 63rd Street,
Chicago, IL 60629-5589.**

Mąžindami pašto išlaidas, pakvitavimų už prenumeratą nesiunčiame. Prie pavardės ir adreso, siųsdami laikraštį pažymime, iki kada prenumerata galioja.

Draugo prenumerata yra mokama iš anksto.

JAV
Metams \$150.00 • 1/2 metų \$80.00 • 3 mėn. \$57.00
Pirma klase: kasdien \$340.00 • visos savaitės \$240.00

Kanadoje (USD)

Metams \$215.00 • 1/2 metų \$130.00
• 3 mėn. \$100.00

Užsakant į Lietuvą ir kitas užsienio šalis

Oro paštu

Metams \$600.00 • 1/2 metų \$300.00
| Lietuvą reguliariu paštu

Metams \$120.00 • 1/2 metų \$66.00

TIK ŠEŠTADIENIO LAIDA:

JAV

Metams \$95.00 • 1/2 metų \$70.00
• 3 mėn. \$48.00

Kanadoje (USD)

Metams \$150.00 • 1/2 metų \$120.00
• 3 mėn. \$75.00

Užsakant į Lietuvą ir kitas užsienio šalis

Oro paštu

Metams \$220.00 • 1/2 metų \$120.00
| Lietuvą reguliariu paštu

Metams \$70.00

Vyriausia redaktorė – Dalia Cidzikaitė
redakcija@draugas.org

Kultūrinio šeštadieninio priedo redaktorė –

Aldona Žemaitytė

aldaze@gmail.com

Moderatorius – kun. Viktoras Rimšelis

• Administracija dirba kasdien,

nuo 8:30 iki 4:30, šeštadieniais nedirba.

• Redakcija dirba kasdien,

nuo 7:00 iki 3:00, šeštadieniais nedirba.

• Redakcija už skelbimų turinį neatsako.

Skelbimų kainos atsiunčiamos,

gavus prašymą, ką nors skelbti.

• Redakcija straipsnius taisy savo nuožiūra.

Nenaudotų straipsnių nesaugo.

Siunčiant prašome pasiilikti kopiją.

El-paštas:

rastine@draugas.org

skelbimai@draugas.org

administracija@draugas.org

NUO „SĄJŪDŽIO ŽINIŲ” PRIE „LIBERALIŲ ŽINIŲ”

VYTAUTAS RUBAVIČIUS

Pamename, kaip nekantriai laukdavome neišvaizdaus spausdinėlio „Sąjūdžio žinios”. Laukdavome visi, susaistyti ir pakylėti lemtingos „Sąjūdžio žinios”.

Nujautėme, kad su kiekvienu nauju leidinio numeriu vis labiau laisvėja okupacijos pančiai, vis labiau stiprėja ryžtas išsilaisvinti. Neabejojome – „Sąjūdžio žinios” yra ne tik tikros ir teisingos, bet ir teisios, nes teisinga žinia yra teisi, laisvinanti žmones žinia. Tokias žinias ir patys stengėmės skleisti įvairiuose leidiniuose. Vienuose pradėjome anksčiau, kituose – kiek vėliau. Teisinga ir teisu yra laisvinti ir laisvintis iš priespaudos. Vargu ar būtume galėję laisvintis abejodami ar nepasitikėdami laisvėjimą teigusiomis žiniomis, pranešusiomis mums apie Molotov-Ribbentrop paktą ir to sandėrio pasekmes Europai bei Lietuvai, apie Lietuvos okupaciją, prieškario trėmimus, pokario pasipriešinimo kovą, apie sovietinės nomenklatūros gyvenimo ypatumus. Skaitydami ir aptarinėdami tas žinias, išisąmonindami praeitį bei okupacinės dabarties būseną kaupėme jėgas išsilaisvinimui ir laisvės iššūkiui.

Iš sovietinių ir komunistinių žinių laisvinomės pasitikėdami tiesa, kuri laidavo mums minčių ir veiksmų teisingumą be teisumą. Tik neilgai tas laisvėjimas truko.

Kaip dabar suvokiame anų „Sąjūdžio žinių” ir jas palaikiusios didžiosios išsilaisvinimo žinios patirtį? Ar ta patirtis dar gyva, ar ji dar palaiko teisingų ir teisių žinių nuovoką? Deja... Išsilaisvinus iš okupacinės priespaudos ir atgavus nepriklausomybę mums teikiamos žinios greit virto politinių kovų ir politinių technologijų įrankiu. Žinios tapo teisingai klaidžios ir patraukliai kliedžios, jose vis labiau ryškėjo jas užsakančių politinis interesas, jau nekalbant apie žiniasklaidoje įsivyraujantį ne žinių, o informacijos verslo imperatyvą – kuo daugiau uždirbti linksmybėmis bei skandalais. Į žinias įvilкта informacija gaminama ir parduodama, sykiu paklausia politikams ir politinių technologijų specialistams preke paverčiant ją vartojančią auditoriją. Žiniasklaida informacines prekes parduoda auditorijai, kurią savo ruožtu parduoda politikams, reklamos ir viešųjų ryšių verslo atstovams. Iš auditorijų, kurių apimtis ir kokybė įvertinama skalėje, pardavimo kyla žiniasklaidos politinė galia. Tad lyg ir nebėra reikalo bei pagrindo kalbėti apie žinių teisingumą, juolab jų teisumą.

Tokių žinių esmės, jų suvokimo ir požiūrio į jas pasikeitimą kuo puikiausiai liudija Lietuvą į žavią ateitį viliojančių nuvesti Liberalų ir centro

sąjungos leidinys „Liberalios žinios”. Jau nebeslepama, kad čia nebus pateikiamos teisingos bei patikimos žinios, o bus skleidžiamos nieko bendra su teisingomis neturinčios liberalios žinios. Tad „Liberalios žinios” reikšmingos kaip akivaizdus ženklas, nusakantis mūsų kultūrinę ir dvasinę „kelionę” nuo mus vienijusios ir laisvinusios tiesos bei teisingumo prie žinių pavidalu pateikiamos politinės demagogijos ir sąmoningos apgaulės. O juk tarp tos partijos vadovų ir leidinio redakcijos darbuotojų esama žmonių, kurie buvo susiję su Sąjūdžio žinia ir jai įsipareigoję – Vytautas Bogušis, Gintautas Babravičius. Liberalių žinių įsivyravimas sykiu rodo, jog ne tik politikoje bei žiniasklaidoje, bet ir visuomenės sąvimonėje nebelieka teisingos ir teisios žinios gairių. Tokią mūsų posąjūdinę dvasinę „kelionę” dera įvardyti tikrų tikriausiu nuopoliu, už kurį gali tekti brangiai sumokėti, o gal jau ir mokama – vis labiau įsipainiojant į politikų užmetamus įvairių nelaisvės pavidalų pančius.

Naivu būtų manyti, kad šios partijos vadovas, žymus politinio verslo renginių organizatorius Artūras Zuokas ir partijos intelektualinis smegenų centras tokį pavadinimą pasirinko „aptemus protui” ar ištikus kokiai kitai bėdai – svarstyta, diskutuota, nutarta. A. Zuokas jau ne sykį aiškino būtinumą išlaisvinti politiką iš atgyvenusios moralės bei dorovės pančių. Toks leidinio pavadinimas ir išreiškia tokią „išsilaisvinimo” nuostatą. Tad galima manyti, kad teisingų žinių, teisingų ir melagingų žinių skirties nuovoka jau visai sunykusi – partijos „protas” net nenujaučia, kaip jį suvedžioja kalba. Pati kalba „Liberaliomis žiniomis” siunčia skaitytojams kitokią žinią – būkite atsargūs su jums brukamomis melagingomis, demagogiškoms žiniomis, kurios nebeturi nieko bendra su tiesa ir teisingumu. Pati kalba dar išlaiko žmonių prarandamą tiesos ir teisingumo nuovoką – ji teigia, jog žinia reikalauja teisingo turinio, kad ir koks žalingas jis būtų politikams. Juk jei jau žinios yra liberalios, tai kuo jos skiriasi nuo komunistinių, frontinių, socialdemokratinų ar pornografinių. Visos tokios žinios taip pat liberalios. Beje, komunistinės žinios buvo pateikiamos įvyniotos į „Tiesą”, kuria nebuvo leidžiama abejoti.

Iš sovietinių ir komunistinių žinių laisvinomės pasitikėdami tiesa, kuri laidavo mums minčių ir veiksmų teisingumą be teisumą. Tik neilgai tas laisvėjimas truko – po dviejų dešimtmečių nesusimąstydami ir nerausdami viešai atsiduodame „liberalioms žinioms”. Nebereikia nei tiesos, nei teisingumo, nei teisumo. Net kalbėt apie tai – politiškai nekorektiška. Vienintelis teisingumas ir teisumas – būti valdžioje ar prie valdžios, riekti kuo didesnę valdžios ir politinio verslo pyrago riekę, kurio trupiniais gundomas vadinamasis elektoratas. Su tokiais aiškiais politiniais doroviniais principais lengviau ir patogiau gyventi, jie rodo Lietuvos kelią į svaigią ateitį. Tad ir Sąjūdžio dvidešimtmetis – pati tikriausia „liberalių žinių” šventė.

Balsas.lt

Traukiniu į Čikagą su Lietuvos pasu

ROMUALDAS KRIAUČIŪNAS

Viskas prasidėjo 1998 m. gegužę, kai gavau Lietuvos Respublikos pasą, galiojantį iki š. m. birželio 8 d. Pernai metų pabaigoje spaudoje skaičiau, kad Lietuvos žaliąjį pasą netrukus pakeis vyšninis, kuris būtų vienodo Europos Sąjungos pavyzdžio pasas. Tačiau dar turėtas didelis kiekis žaliųjų pasų blankų. „Tikrai nešvaistome, o stengiamės sutaisyti lėšų ir panaudoti tai, ką turime. Negi geriau išmesti į balą?“, spaudai kalbėjo Vidaus reikalų ministerijos sekretorius Anatolijus Rimkevičius. Tai skaitydamas sau galvojau, kad gal iki mano paso pasibaigimo dienos tų žalių pasų blankų pritrūks ir gausiu vyšninį.

Netrukus po to perskaičiau, kad Jungtinės Karalystės lietuviams atsi-bodo biurokratija ir jie prašė suprastinti konsulinių paslaugų teikimo tvarką. Jų teigimu, tų paslaugų teikimo sistema sudėtinga, nepaslanki. Dėl to sudėtingumo pradėjau rūpintis ir aš. Parašiau el-laišką LR gen. konsulatui Čikagoje. Greitai gautame atsakyme konsulato sekretorius Jonas Staškus painformavo, kad naujojo pavyzdžio pasas jau išdavinėjamas nuo sausio 1 d. Jis taip pat apgailesavo, kad pagal LR teisės aktus, griežtus Migracijos departamento prie Vidaus reikalų ministerijos ir LR URM nurodymus, dokumentai dėl LR paso keitimo teikiami tik asmeniškai atvykus į LR gen. konsulatą Čikagoje. Reiškia, reiks asmeniškai su-karti daugiau nei 400 km į Čikagą. Porą dienų po to „Drauge” skaičiau LR gen. konsulato New York pranešimą, kad, gerinant konsulinių įstaigų New York ir Los Angeles piliečių aptarnavimą, Vakarų pakrantėje gyvenantys Lietuvos piliečiai galės naudotis didesniu skaičiumi gen. garbės konsulo LA teikiamų paslaugų. Į tai įeina dokumentų LR pasui gauti priėmimas, taip pat pasų įteikimas Lietuvos piliečiams. Puiku! Prisiminiau, kad turime LR garbės konsulą čia pat, Lansing mieste. Po savaitės ar dviejų į Detroit apylinkės Vasario 16 d. minėjimą atvyko ir pranešimą skaitė LR gen. konsulas Čikagoje Arvydas Daunoravičius. Kadangi vos už poros kilometrų nuo mano namų gyvena garbės konsulas Saulius Anužis, Daunoravičių užklausiau, ar Anužiui sutikus tarpininkauti, būtų galima paso atnaujinimą sutvarkyti be keliavimo į Čikagą. Atsakymas buvo mandagus, bet neigiamas. Konsulas abejojo dėl to klausimo spaudoje pasiro-džiusiais pranešimais.

Sekdamas J. Staškaus nurodymais, pasidariau nuotraukas ir pasiun-čiau jam patvirtinti. Po poros dienų telefonu jis pranešė, kad nuotraukoje mano galva per maža ir pasui netinka. Reikėjo nuotraukas daryti iš naujo, bet jų nesiunčiau. Pasirūpinau, kad mano veido atvaizdas nuo smakro iki viršugalvio užimtų 70-80 proc. nuotraukos aukščio, taip pat, kad atstumas nuo viršugalvio iki smakro būtų 31-35 mm, o atstumas nuo smakro iki nuotraukos apatinio krašto – 8-10 mm.

Šiai „dramai” besivystant ėmė labai kilti benzino kainos. Nutariau į Čikagą važiuoti traukiniu, vykstančiu tiesiai į Union stotį miesto centre, vos 3 km. nuo konsulato. Bilietas kainavo 59 dol. į abi puses, o automobiliu vykstant vien už benzina ir automobilio pastatymą būtų kainavę daugiau nei šimtinę. Svarbiausia, nuvažiavau pailsėjęs, o ne persitempęs nuo didelės kamšties Čikagos keliuose. Vykau birželio 10 d., vos pora dienų po Michigan valstiją nusiaubusios audros. Gal dėl to ir traukinys vėlavo visą valandą. Įdomu buvo patį Lansing miestą pamatyti iš kitos perspektyvos. Daug kartų automobilyje reikėjo laukti pravažiuojančių traukinių, o šį kartą traukinys pro laukiančius skrido. Niekada nema-niau, kad tarp Lasning ir Čikagos bus tiek daug kelių pervažų. Aš jų neskaiciavau, bet garvežys prieš kiekvieną pervažą vis sušvilpdavo 4-5 kar-tus. Už lango pro akis lėkė žaliuojantys miškai, ganyklos su gyvuliais, melsvi ežerėliai. Į vakarus nuo Kalamazoo miesto pradėjo matytis vy-nuogynai, vaisių sodai, daržovių laukai. Keturiuose sustojimuose vis pri-lipdavo daugiau žmonių, tad į Čikagą atvažiavo beveik pilnas 4 vagonų traukinys.

Iš stoties į konsulatą važiavau su Yellow firmos taksiuku. Vairuotojas buvo iš Nigerijos. Jam pasipasakojau, kad lygiai prieš 50 metų ir aš dirbau jo darbą toje pat firmoje ir iš tos pačios stoties paimdavau keleivius. Į konsulatą atvykau tuoj po jų pietų pertraukos. Ten jau buvo pora kitų žmo-nių, bet laukti ilgai nereikėjo. Maloni patarnautoja patikrino pasą, ati-džiai peržiūrėjo jai ką tik įduotas nuotraukas. Ji suabejojo jų tinkamumu, nes akinuose atsispindėjo fotoaparato šviesa. Prisibijojo, kad dėl to nuot-rauka gali būti nepriimtina Vilniuje. Kai atkreipiau jos dėmesį į pase esančią nuotrauką, kur akiniai tiek pat blizgėjo, ji su mano pastaba suti-ko, bet teigė, kad reikalavimai nuo to laiko pasikeitę. Sutarėme, kad rizi-kuosime ir ji nuotraukas paims ir persiųs kur reikia. Dar reikėjo užpildyti pora formų ir sumokėti 31 dol. už paso atnaujinimą. Gavau ir pakvitavi-mą, pasirašytą A.V. inicialais. Būdamas patenkintas draugišku priėmimu, įsidrąsinau paklausti, ar kartais konsulas Daunoravičius būtų laisvas. No-rėjau asmeniškai pasilabinti. Jo raštinėje nebuvo. Nebuvo ir J. Staškaus. Laukiamajame jau buvo kitų klientų su savo reikalais.

Užkandęs nutariau į stotį grįžti pėsčias. Diena buvo giedra, maloniai šilta, bet ne drėgna. Ėjau „stebuklingąja” Michigan gatve į pietus, iki pat Adams gatvės, prisilaikydamas šešėlių. Gatvėse šimtai automobilių, auto-busų, taksiukų, sunkvežimių.

Nukelta į 9 psl.

SAVO TĖVYNĖS VERTI SŪNŪS

DR. RIMANTAS GINTARAS

Tarnaudamas sovietinėje armijoje eiliniu kariu, o vėliau ir karininku, pastebėjau vieną šiai struktūrai būdingą reiškinį, galbūt nesvetimą ir kitų šalių kariuomenėms. Kalbu apie tam tikrą sluoksnį karininkų, kuriems visą tarnybą iki pat pensijos nepakyla karinis laipsnis ir, neužimdami aukštesnių pareigų, pratarnauja vyresniais leitenantais, o išėję į atsargą tampa kapitonais. Tai jų riba, bet būtent jie yra ta armijos atrama, ant kurios ir laikosi visa ši struktūra. Visa jų bėda ta, kad jie savo laiku neturėjo vadinamo „lokomotyvo“, kuris juos proteguotų, stumtų arba dar kitaip – globotų tarnyboje, o, be to, sovietinėje armijoje karjeros nepadarysi, tuo labiau, jeigu užmiršai, kada ir su kuo iš vyresniųjų reikia išgerti, arba pamiršti tai daryti reguliariai, nes tarnauji reguliarioje armijoje. Labai gerai reikėjo sugyventi su komisaru, kitaip „politruku“, ir, aišku, dalinio vadu, nes jie prieš gaudant aukštesnį laipsnį rašydavo charakteristikas. Toks karininkas, nors būtų ir labai pareigingas, drausmingas ir geras profesionalas, labai retai padarydavo karjerą. Tokių esu sutikęs ne vieną, bet vienas paliko labai gerą įspūdį. Tai atsitiko tada, kai nuvažiauvu aplankyti į Černobilį sūnaus, kurį darbe iškviatė į kadrų skyrių, o ten jį areštavo du civiliai, tik numanom, iš kokių „organų“ jie buvo. Taigi nuvažiauvu su lauktuvėmis, tuoj pat buvo prie stalo pakviestas ir sūnaus vadas. Lauktuvės per labai trumpą laiką stiklinėmis, rusiškai, buvo išragautos. Matydamas karininko atvirą veidą, amžių ir vyr. leitenanto laipsnį, išgirdęs, kad visą karą nuo pirmos iki paskutinės dienos buvo Afganistane, tarsi netyčia paklausiau, kaip ten tie niekinamai vadinti „dušmanai“, kurie, kai sumušė rusus, pradėti pagarbiai vadinti modžachedais. Atsakymas parodė, kad tarp kai kurių rusų karininkų dar gyva pagarbos priešui ir kilnumo dvasia. „Verti savo Tėvynės sūnūs“ – taip pasakė karininkas, nuo pirmos dienos atsidūręs Černobilyje ir nežinojės, ar dar turi šeimą.

...

Artėja 1941 metų birželio 22-oji – Birželio sukilimo diena. Sukilimo, įvykusio tik Lietuvoje iš visų sovietų imperijos 1940-aisiais okupuotų šalių. Tai buvo XX a. Lietuvos partizanų gimimo diena. Tą dieną Lietuvos sūnūs į rankas paėmė ginklą.

Pačios Rusijos istorija nuo 1917 m. bolševikinio perversmo iki šios dienos – tai nepaliaujamų karų istorija. Kaip dabar patys rusai sako, Vokietijos šnipas V. Leninas, atvežtas į Rusiją paslėptas vagone su anglimi, išvaikęs Dūmą, išsprogdino Rusiją ir sukėlė karo nualintoje šalyje pilietinį karą, visiškai sunaikinusį ekonomiką ir pradėjusį gulago istoriją. O kai prasidėjo, tai prasidėjo. Nuo 1918 m. įsiliepsnojo partizaninis karas Vidurinėje Azijoje ir labai permaininga kova su anglų remiamais basmačiais (taip vadinosi Bucharą Emirato ir kitų rajonų partizanai) ir tęsėsi net iki 1942 m., kol anglai nutraukė pagalbą. Fergana slėnio miestai daug kartų ėjo iš rankų į rankas ir tai tuo metu, kai visu pajėgumu liepsnojo pilietinis karas ir po jo. Tačiau net ir karas nesutrukdė Užkaukazės, vėliau

pavadintai 11-ai raudonųjų armijai užpulti nepriklausomybę pasiskelbusias Armėniją ir Gruziją. Taigi partizaninis karas sovietinėje imperijoje nebuvo nutrūkęs nė vienai dienai iki Antrojo pasaulinio karo.

Iki jo pradžios 1939 m. Rusija dar suspėjo prarasti tūkstančius karių susidūrimuose su japonais prie Chalkin Gol upės ir Hasan ežero. 1939 m. sovietinei imperijai buvo „derlingi“ karais. Suokalbėje su Hitleriu Stalinas smogė į nugarą Lenkijai ir atplėšė nuo Rumunijos Besarabiją, kurios Hitleris visai kratėsi. Be jokios abejonės, aukščiausias taškas buvo Suomijos užpuolimas ir dalies jos teritorijos atplėšimas metant prieš mažą Suomiją milijoninę armiją, kuri prarado, žuvusio maršalo K. G. Mannerheim žodžiais, net 200,000 karių, kai

Vengrijos istoriją.

Bet koks sukilimas kariniu požiūriu yra partizaninis karas. Toks jis buvo ir Lietuvoje. Ir iki prasidedant įsiveržimui į Afganistaną 1979 metais, prieš tai 1968 metais „išbandžius ranką“ Čekoslovakijoje, ant plauko kabėjo įsiveržimas į Lenkiją. Ir tik (pagaliau) ryžtingas Vakarų įspėjimas, kad jie užpuolimo atveju neliks pasyvūs stebėtojai, sulaukė smūgiui pakeltą Maskvos kumštį. Tokie žiaurumai, kokiais pasižymėjo sovietiniai kariai Afganistane, degindami kaimus su gyvais žmonėmis, nušluodami juos nuo žemės paviršiaus neva dėl paramos partizanams, jau buvo išbandyti Lietuvoje – man pačiam pradinukui ir mergaitėms Šiluvos miestelyje teko eiti į mokyklą pro tvarkingai suguldytus nuogus

Birželio 22 d. sukalbėkime maldą už kritusius už Tėvynę, sušaudytus, pakartus, užkapotus kirviais.

suomiai neteko daugiau nei 15,000. O kur dar nušalę ir tapę invalidais? Su gėlėmis sutikti grįžę iš suomių nelaisvės nuvažiauvo tiesiai į gulagą. O jau kitais metais atėjo ir Pabaltijo valstybių eilė. Taip stipriai „kovojo už taiką“ darbininkų ir valstiečių valstybė, kad su kaimynais kovėsi į kairę ir į dešinę.

...

Birželio 22-oji buvo lietuvių kovos su okupantu pradžia, prtilusi nacių okupacijos metu ir įsiliepsnojusi 1944 m. Kovos, kuri prieš visą pasaulį apgynė Tėvynės garbę, nes apginti nepriklausomybės negalėjo. Ir ši, be jokios abejonės, prasminga kova, nusinešusi mažiausiai 20,000 partizanų gyvybių ir sutrukdžiusi krašto rusifikaciją, tęsėsi iki 1952 metų Berlyno darbininkų sukilimo, užgniaužto labai greitai, ir iki 1956 metų Vengrijos sukilimo, įrašiusio neblėstančios šlovės puslapius į

...

Štai kaip šiandien, praėjus tiek metų po minėtų vaizdų, po NKVD kankinimų, rašo Anna Politkovskaja savo knygoje „Bet kokios revoliucijos Rusijoje spalva bus raudona“, kurios ištraukos buvo išspausdintos „Delfi“ internetinėje svetainėje. Ko buvo verta skelbta amnestija čečėnams? „Amnestuotosius“ iš dviejų kalėjimo furgonų perkelia į prekinį (gyvulinį – R. G.) vagoną. Tai filmavo Rusijos Teisingumo ministerijos Specialiųjų operacijų būrys. Medžiaga panaši į vaidybinį filmą apie fašistų konclagerį. Panašiai elgiasi ir sargybiniai, išsirikiavę žemyn kalvos, kurios papėdėje – geležinkelis ir vagonas.

Kareiviai šautuvus laiko nutaikę į išstumtuosius iš furgonų. Tarp kovotojų matyti ir dvi moterys, jos, skirtingai nei vyrai, nėra sumuštos. Jas išsyk atskiria ir nuveda į šalį. Likusieji – vyrai ir berniukai (vienam ne daugiau kaip 15 ar 16) – išstumiami iš vagonų arba patys iššoka ant žemės. Visų fizinė būklė prasta, kelis veda draugai. Visi sužeisti. Kai kurie neturi kojų, kiti – rankų. Vieno ausis pusiau nupjauta. Girdisi kareivių komentarai: „Pažiūrėk, jie anam ne iki galo nupjovė ausį.“ Daugelis visiškai nuogi, basi ir paplūdę krauju. Jų drabužius ir avalynę iš furgonų išmeta vėliau. Kovotojai visiškai išsekę. Kai kurie net nesuvokia, ko iš jų reikalaujama, tik sumišę klupinėja. Keli atrodo pamišę.

Federalai neliečia kovotojų, tik paspiria juos koja ir automatais. Atrodo, kad jiems šlykštu. Batu apverčia mirusiųjų veidus ir žvilgteli į juos. Atrodo, kad tai daro tiesiog iš smalsumo. Niekas nieko neužrašinėja, neregistruoja, nekonstatuoja mirties. Nepildomi jokie dokumentai. Galiausiai pasigirsta federalų ginchas, lydimas juoko: „Jie sakė, kad jų yra 72, o turime 74. Tiek to, pora atsarginių.“

Po tokio aprašyto vaizdo galima paklausti, kas pasikeitė Rusijos imperijoje (nesakau sovietinėje „sąjungoje“, nes ji taip buvo pavadinta naivuoliams Vakaruose kvailinti)? Atsakymas vienareikšmis – niekas. O dar prisiminus V. Putin žodžius „Skerti (rus. „močit“ – žudikų žargonas) čečėnus išvietėse“, jokių abejonų neliks, ypač kai žinai, kad dabar valdžioje po visą Rusiją 90 proc. aukščiausius postus gavo saugumiečiai. Negaliu užmiršti per televiziją rodyto reportažo apie karą Čečėnijoje, kai rusų pulkininkas J. Budanov paklausė: „Artilerija pasiruošusi? Tada – ugnis, su Kalėdomis!“ Buvo Kalėdos.

...

Šiandien Lietuvoje stribai ir Tėvynės išdavikai jaučiasi saugūs, nes yra, kas juos globoja ir neparodo J. Žemaičio dukrai, kur užkasė brolius, ir dar didžiuojasi savo „darbais“. Nors ir kaip besididžiuotų svetimos valstybės liokajai vadindami savo tautiečius banditais, Rusijos prezidentas V. Putin taip pavadinti Lietuvos partizanus neišdrįso ir pasakė apie juos „miško broliai“. (Štai ką reiškia būti NATO ir ES nare, nors suomių partizanai buvo „baltasuomiai niekšai“, kiti – dušmanai, basmačiai ir kitokie.) O apie liokajus rusų rašytojas L. Tolstoj pasakė: „Liokajus turi savo supratimą apie didybę.“ Bet apie vieną dalyką jie nepagalvoja, kad generolo J. Žemaičio vardas liks Lietuvos istorijoje, nors jo kapo vieta ir nežinoma, o išdavikų palaikai bus užkasti kartu su jų pavardėmis. Kokia visų tokių veikėjų likimo ironija: tarnavo svetimiems ir žudė, o dabar, pasirodo, visa tai buvo beprasmiška ir dar – išdaviku šlykštisi ne tik išduotieji, bet ir užsakovai. Nes jie puikiai žino, kas išdavė vieną kartą – išduos ir antrą, o tokie draugai tegul nekviečia kunigo mirties valandą.

Birželio 22 d. sukalbėkime maldą už kritusius už Tėvynę, sušaudytus, pakartus, užkapotus kirviais. Lietuvos partizanai, verti savo Tėvynės sūnūs, mums šventas jūsų vardas!

Komentaras

LABIAUSIAI NUKENTĖJO ŽIDINIO MOKYKLOS ISTORIJA

**VIRGINIJA-RŪTA
UDRIENĖ-RUZGAITĖ**

Norėčiau patikslinti, kad nors labai didžiuočiaus įkūrusi Židinio Neakivaizdinę Mokyklą, kurioje per reikšmingą eilę metų mokėsi ir dėstė tikrai per trisdešimt darbščių ir pasi-aukojančių asmenų, kurių niekas net nepagerbia, nes dirbo tyliai iš meilės Lietuvai ir lietuvių kalbai bei kul-tūrai, tikrai ne aš buvau tos puikios mokyklos pradininkė, o pedagogė Vida Bučmienė. Tik jai reikia dė-koti ir galvą nulenkti už šitoki sunkų užmojį ir nepailstamą darbą. Ponia Vida yra idealistė ir be baimės, visad su Dievu, atliko mums ir visai lietu-vybei (šitoki patarnavimą, už kurį būsime amžinai dėkingi ypač mes, Arūno Udriai, kurių visi keturi vai-kai išėjo namuose pilną kursą ir baigė su pagyrimais.

Sakoma, jei netiesą kartosi pa-kankamai sykių, minia ims tikėti. Jau kelintą kartą „Drauge“ skaitome „urban legend“ apie Neakivaizdinę Mokyklą, ir laikas ją patikslinti, kad nebūtų užmiršti tie, kurie tikrai nu-sipelnė jai pagarbą. Asmeniškai ste-biuosi, kad rašytojai nepažįsta šitos mokyklos istorijos, nors pačiame „Drauge“ yra buvę ir nuotraukų, ir skelbimų. Tektų paieškoti ir apsi-šviesti. LB veikėjai apie lėšų telkimą prisimena ir apie jiems, didmies-čiuose bežydintiems, nesuprantamą, nuošalesnių individų „pareikalavi-mą“. Lyg pamiršta, jog Bendruomenė teigia, kad kiekvienas lietuvis yra svarbus...

Esu pagerbta, kad rašantys tiek daug dėmesio skiria šios Neakivaiz-dinės Mokyklos pasisėkimui mokant lietuvybės ir vis nori padėkos už apsiėmimą tojo projekto. Kaip ilgai dirbusi su šia mokykla, dėkoju ir po-nams Gečiui, Volertui bei Gailai. Dar labiau pedagogui Jonui Kavaliūnui ir visai didelei eilei mokiusių mūsų ir kitų vaikus bei įvairius, norinčius mokytis, suaugusius. Tačiau istorijos faktai „Drauge“ rašomuose straips-niuose bei laiškuose nepatikrinti ir netikslūs, galbūt tiktai nepilni ir nepaisomi, dėl svarbesnių siekių pir-mavimo tomis minimomis, visiems sunkiomis Lietuvos laisvinimo die-nomis. Bet jau darosi sunku skaityti vis tą pačią suklijuotą pasaką apie šitą mokyklą.

Berods, net ir šiandien vykstama į Lietuvą ir ieškoma, kaip atgaivinti lietuvių išsklaidoje neakivaizdines

kalbos ir kultūros mokymo priemo-nes, jau po laiko, mano manymu, kuomet galima į patį kraštą nuvykus greitai ir gerai pramokti kalbą, o gi kompiuteriu susižinoti ir interakty-viai praktikuotis. „Carpe diem“ gali-ma pritaikyti tiems, kurie, kaip mokytoja Vida Bučmienė, numato iš anksto, kurioje padangės pusėje te-kanti aušra ir savanoriškai apsiima jos prošvaistėse kibti į reikalingą darbą. Teatsiranda daugiau tokių individualistų vadų šiandienos skur-džioje post-krikščioniškoje vakarų visuomenėje, nes pats Dievas lyg už-miršęs tuos, kurie Jo nepaiso, ir mums visokeriopai stinga kūrybingų vadų.

Kolektyvinė mitologija migdo Tiesą ir nukenčia kiekvienas kolekty-vo narys. Fatimoje išpranašauta cen-tralizavimo ir supolitinimo klaida, skleidžiama ypač per JAV socialinį gyvenimą, kuria užkrėsti esame kiekvienas, kvėpuojantis šį tvankų orą. Viešpatie, pasigailėk mūsų nu-sidėjėlių! Tėve, atleisk jiems, nes ne-žino, ką daro. Tu esi Tiesa, Kelias ir Gyvybė, gelbėk nuo puikybės Lietu-vos palikuonis. Tu, būdamas Dievu, nusižeminai, ir tiesos nepažeidei, tepatikrina faktus tie, kurie rašo apie mūsų diasporos istoriją. Padėk mums, lietuviams, įgyvendinti Lietu-vos Himno idealus kasdienybėje, kurioje vyksta lėta Pasaulio Išgany-mo Istorija. Ne vien tik tie, kurie šviečia, dirba, bet ir tie, kurie tyliai triūsia, kad kiekvienas lietuvis tu-rėtų galimybę ir progą išsiskirti iš savo palikimą, seka mūsų visų ben-drą tikslą.

Lai niekas daugiau nekaltinta asmenų už lituanistinių kursų įstei-gimą ir neapsiima daugiau garbės nei Dievo Akyse jiems glūdi. Teneskirsto nužeminimų niekam už lietuvių kal-bos mokymą, už aukas skirtas Lie-tuvai taip, kaip ir jų aukos buvo skir-tos LB galiai padėti Lietuvai. Jeigu kas nors mokėsi kitaip ar vyko idealo vedami į užsienį pasitobulinti, tene-sako daugiau niekas, kad tai nebuvo vertinga ar teisinga remti. Dirbkime vieningai ir kaip Moliere'as sako Alcestui, moters žodžiais: „Donnez un peu grace a la nature humaine...” (Būkite atlaidesni žmogiškajai pri-gimčiai)

Man skaudu skaityti tiesos pažei-dimus iš mūsų aukštuomenės. Linkiu nebekartoti. Ypač kas liečia garbingą Židinio Mokyklą.

sekmadienį, liepos 27 d.

Nek Pr. Marijos Seserų
vienuolyno sodyboje

PUTNAM, Connecticut

METINIS PIKNIKAS

Lietuvių Susitikimo Šventė

11:00 Koncelebruojamos Šv. MIŠIOS

- Pagrindinis celebrantas: vienuolyno kapelionas
Kunigas Arvydas Žygas

12:00 VAIŠĖS, užsiėmimai, sportas

3:00 Neringos stovyklautojų PROGRAMA

4:30 Didžiųjų dovanų TRAUKIMAS

*Atvykite pabendrauti ir pasidžiaugti -
pasikvieskite ir savo draugus!*

Laiškai, nuomonės,
komentarai

Rašykite mums el. pašto adresais:
redakcija@draugas.org
dalia.cidzikaite@gmail.com

RAŠYTOJO ANATOLIJAUŠ KAIRIO MIRTIS

Daugelį metų mačiau jį praeinan-tį pro mano darbo kabineto langą. Nežinojau, kas jis. Vieną dieną nus-prendžiau paklausti, ar jis ne lietuvis, nes tikrai atrodė juo esąs. Prisista-čiau ir paklausiau vardo. Tuo metu man jo vardas nieko nesakė. Bet nuo tada, kiekvieną kartą sutikęs jį, pasisveikindavau „Laba diena“ arba „Labas vakaras“.

Jis gyveno netoliese ir paprastai eidavo ar sugrįždavo iš „Walgreens“, kur, spėju, pirkdavo sau vaistus. Dar

vėliau sužinojau iš kitų žmonių ir iš spaudos, jog iš tiesų tai buvo neeilinis žmogus.

Daugelį kartų sakiau jam, jog jis turi parašyti savo autobiografiją. Jis visada atsakydavo, jog leis kam nors kitam tai padaryti. Labai kukli ir garbinga asmenybė.

Noriu išreikšti užuojautą, nete-kus tokio didelio asmens.

Jonas A. Gibaitis
Chicago, IL

IŠLAIKYTI LIETUVIŠKUMĄ SVETIMOJE ŠALYJE YRA PAČIŲ SAŽINĖS REIKALAS

Vyksta pasisakymai, kurie labai nepatiko Amerikos lietuviams, į atvirą Vitalijos ir Jono Duncių laišką, išspausdintą „Draugo“ laikraštyje (2008 m. kovo 29 d.). Pirmiausia dė-koju Vitalijai ir Jonui D., kad prabilo šia tema.

Mieli lietuviai, juk patys žinote, kokia yra Lietuvoje sunki padėtis. Kiek daug yra skurstančių šeimų, kurių vaikai negali lankyti mokyklos, nes neturi už ką nupirkti knygų, ap-rangos, ne visada turi ką pavalgyti. O jūs, brangūs tautiečiai, turėdami ge-ras sąlygas užsidirbti dolerių ir pra-bangiai gyventi, negalit susiremon-tuoti savo mokyklų, nupirkti savo vaikams knygų, surengti dainų ir šokių šventes, apsimokėti mokesčius už televiziją, radijas, laikraščius ir t. t. Didelė gėda!

O kiek yra Lietuvoje mokyklų, kurias būtinai reikia remontuoti. Remonto reikia klasėse, užsiėmimų kabinetuose. Tai daroma už sudėtus

tėvų pinigus. Niekas rankos ištiesęs neprašo. Lietuvos pensininkai mėne-sio pabaigoje pritrūksta duonos kąs-nio. O Amerikos lietuviai pensininkai to nejaučia, čia jie žiemą važiuoja gyventi į Floridą, California ar kitur, kur šilčiau, turi po kelis namus, net ir Lietuvoje. Lietuvoje yra daug žmo-nių, kurie nėra buvę Palangoje ar kur kitur. Sakysit, jūs sunkiai dirbot. Mes irgi labai sunkiai dirbom, bet tokių turtų sukrauti niekaip negalėjom. Pasirodo, čia galima buvo lengviau pragyventi negu okupuotoje Lietu-voje.

O kam reikalinga tiek daug tų lietuviškų organizacijų, laikraščių, radijo stočių ir t.t.? Sumažinkite ir nereikės būti elgetomis. Įsikūrėte antrąją Lietuvą, stenkitės patys ją iš-laikyti. Išlaikyti lietuviškumą sveti-moje šalyje, tai yra pačių sąžinės reikalas, o ne Lietuvos.

Julija Šimkienė
Bedford Park, IL

MARGUTIS II
LIETUVIŲ RADIOJO LAIDOS

Per WCEV radijo stotį 1450 AM banga
kiekvieną vakarą nuo 8 val. v. iki 8:45 val. v.
klauskite seniausios Amerikoje
lietuviškos radijo laidos

Tel. 773-476-2242

**AMERIKOS LIETUVIŲ RADIOJO LAIDAS GALITE GIRDĖTI
INTERNETU www.wcev1450.com**

Redakcijos pastaba. Skaitytojų laiškuose pateikta nuomonė nebūtinai sutam-pa su „Draugo“ redakcijos nuomone. Taip pat primename, jog laiško autorius, ypač elektroninio laiško, turi būtinai jį pasirašyti bei nurodyti savo adresą ir tele-fono numerį. Anoniminių laiškų ir laiškų be adreso nespausdiname.

Vilnius, birželio 19 d. (ELTA) – Radviliškio rajono Burbiškio dvare kasinėjimus atliekantys archeologai žemėje aptiko nemažai radinių, menančių gyvenimą šioje vietovėje XVI, XVII, gal net XIV amžiais. Burbiškio dvaro parke, netoli A. Mickevičiaus paminklo, po žeme atrasta senojo dvaro vieta, kurią galima įvardinti kaip seniausią visų laikų rastąją dvarvietę.

Paženklinta Lietuvos ir Baltarusijos siena

Vilnius, birželio 19 d. (BNS) – Lietuvos užsienio reikalų ministerijoje ministerijos sekretorius Laimonas Talat–Kelpša ir Baltarusijos užsienio reikalų ministro pavaduotojas Valerij Voroneckij pasikeitė notomis, žyminčiomis Lietuvos ir Baltarusijos valstybės sienos žymėjimo pabaigą. „Dvišaliuose Lietuvos ir Baltarusijos santykiuose svarbus įvykis – po daugiau nei dešimtmetį trukusių dvišalių derybų, specialių konsultacijų, matavimų, kartografavimo ir kitų darbų, baigėme žymėti Lietuvos Respublikos ir Baltarusijos Respublikos valstybės sieną“, – pažymėjo ministerijos sekretorius L. Talat–Kelpša.

Siena su Baltarusija – tai pirmoji pažymėta rytinė Europos Sąjungos siena.

„Istorija moko, kad geriausiai sugyvena tie kaimynai, kurių teritorijas skiria abipusiu sutarimu nustatytos aiškos ribos, nepaliekančios vietos dvišaliams priekaištams. Lie-

tuvos ir Baltarusijos siena šiandien nustatyta centimetro paklaidos tikslumu“, – sakė ministerijos sekretorius.

L. Talat–Kelpša pabrėžė, kad bendromis pastangomis nuveikus šį atsakingą darbą, prisidedantį prie lietuvių ir baltarusių tautų sambūvio, dar svarbiau yra suvokti, jog šalies teritorija nesibaigia siena, teritorija baigiasi kaimynyste.

„Mūsų visų užduotis – pasiekti, kad valstybės siena ne skirtų, o jungtų mūsų tautas. Abipusis noras skatina bendradarbiavimą, o ten, kur yra bendradarbiavimas, visuomet lieka terpė plėtoti šiltus ir draugiškus kaimyninius santykius“, – pažymėjo L. Talat–Kelpša.

Mišriai Lietuvos ir Baltarusijos sienos nustatymo komisijai, pasienio tarnybų darbuotojams ir visiems, prisidėjusiems prie sienos žymėjimo darbų, padėkojo ir Baltarusijos užsienio reikalų ministro pavaduotojas V. Voroneckij.

Socialliberalai kaltina Seimą bailumu

Vilnius, birželio 19 d. (lietuviams.com) – „Seimas baiminasi tautos balso“, – tokią išvadą Naujosios sąjungos pirmininkas Artūras Paulauskas padarė po to, kai vakar trys Seimo komitetai atmetė socialliberalo siūlymą surengti referendumą dėl dvigubos pilietybės.

„Peršasi vienintelė išvada – Seimas bijo tautos balso. Referendumas yra patikimiausias būdas visuomenės nuomonei išsiaiškinti, bet parlamentarai patys imasi spręsti, ką apie dvigubą pilietybę galvoja mūsų žmonės“, – tvirtino Naujosios sąjungos vadovas A. Paulauskas.

Naujosios sąjungos pirmininkas A. Paulauskas dar pernai pateikė projektą dėl referendumo dvigubos pilietybės klausimu. Projektui po pateikimo buvo pritarta. A. Paulausko pro-

jektą dar svarstys Seimo Teisės ir teisėtvarkos komitetas.

Keldama dvigubos pilietybės klausimą, Naujoji sąjunga surengė parašų rinkimo akciją. Parengta elektroninė peticija, po kuria pasirašyti kviečiami lietuviai, sutinkantys, kad Lietuvoje būtų rengiamas referendumas dėl dvigubos pilietybės. Peticiją jau pasirašė apie pusę tūkstančio lietuvių.

Tačiau socialliberalų pasiūlymui itin priešinasi Pasaulio Lietuvių Bendruomenė (PLB) su valdybos pirmininke Regina Narušiene priešakyje. Pasirodžius socialliberalų raginimams pasirašyti peticiją, buvo išplatintas PLB valdybos pirmininkės pareiškimas, kviečiantis nepasirašyti Naujosios Sąjungos parengtos peticijos.

Afganistane apšaudyti budėję Lietuvos kariai

Vilnius, birželio 19 d. (BNS) – Afganistano Goro provincijoje ketvirtadienio naktį buvo apšaudyta viena iš Lietuvos vadovaujamos provincijos atkūrimo grupės (PAG–7) ryšių ir stebėjimo grupių (MRSG). Įvykio metu kariai nenukentėjo.

Apšaudymo metu kariai, budėję Čahar Sados rajone Goro provincijos šiaurinėje dalyje, buvo apsistoję naktį. Į MRSG Lietuvos ir Kroatijos karių stovyklavietę paleisti du šūviai iš granatsvaidžių, imta šaudyti iš lengvųjų ginklų. Kariai atsišaudė ir persikėlė į kitą vietą. Apie įvykį pranešta vietos policijai ir Saugumo departamentui, kurie pradėjo įvykio tyrimą.

Sausumos pajėgų vadas brigados generolas Vytautas Žukas sakė, jog budėjime dalyvavo 4 šarvuoti visu-reigiai, kuriais važiavo 16 karių. Šiuo metu kariai grįžta į bazę.

Lietuvos kariai toliau tęsia užduotis. „Kariai įvykio metu veikė

profesionaliai. Jie gerai pasiruošę, o tai suteikia pasitikėjimo savimi ir padeda tinkamai elgtis tokių įvykių metu“, – teigia PAG–7 vadas pulkininkas Ramūnas Baronas.

Goro provincijoje kilusių riaušių metu gegužės 22 d. žuvo Lietuvos kariuomenės seržantas Arūnas Jarmalavičius. Trečiądienį į Vilnių sugrįžo 3 Lietuvos kariai, atsisakę tęsti tarnybą Afganistano Goro provincijoje. Tai jie padarė nepraėjus nė mėnesiui po savo bendražygio seržanto Arūno Jarmalavičiaus žūties.

Kariuomenėje bus atliktas tarnybinis patikrinimas. Bus siekiama išsiaiškinti, dėl kokių priežasčių priesaiką davę kariai atsisakė tęsti tarnybą misijoje tolimoje šalyje.

Karių artimieji spėjo, kad jų apsisprendimą nutraukti misiją ir grįžti namo nulėmė seržanto A. Jarmalavičiaus žūtis. Jos aplinkybės kai kam vis dar kelia abejonių.

Laivuose su Lietuvos vėliava bus privaloma lietuvių kalba

Vilnius, birželio 19 d. (BNS) – Seimas nutarė, kad su Lietuvos vėliava plaukiojančio laivo kapitonas ar vienas jo padėjėjų privalės kalbėti lietuviškai. Prekybinės laivybos įstatymo pataisos priimtos visiška parlamentarų balsų dauguma.

Pakeitimus pasiūlęs Seimo narys Andrius Endzinas sako, jog naujovės turėtų pagerinti Lietuvos jūreivių padėtį, tolimesnio darbo galimybes.

„Šiuo metu, net jei lietuviai sudaro didesnę dalį įgulos, laive dažnai vis tiek visuotinai vartojama rusų ar kita kalba. Todėl norisi jūreiviams sudaryti galimybę su vadovybe susikalbėti gimtąja kalba“, – aiškina A. Endzinas.

Šiuo metu pasaulyje taip pat paplitusi praktika, jog laivai plaukioja su tos

šalies, kurioje reikia mokėti mažiau mokesčių ar yra kitokių lengvatų, vėliava.

„Pakankamai patraukli yra ir Lietuvos mokesčių sistema, tad laivus mūsų šalyje registruoja ir kitos valstybės“, – teigė A. Endzinas.

Parlamentaras neprisiminė pavyzdžių, kad panašūs reikalavimai būtų taikomi kitose valstybėse, tačiau Seimo narys teigė, jog „draudimų kalbėti savo kalba irgi tikrai niekur nėra“.

Be kalbos reikalavimo, priimtos pataisos numato, kad „laivo įguloje turės būti ne mažiau nei du trečdaliai Europos ekonominės erdvės valstybių, Šveicarijos piliečių ar nuolatinių Lietuvos gyventojų“.

Akrobatinio skraidymo varžybos prasidėjo nelaime

Lėktuvo avarija Rojūnų aerodrome.

Alfa.lt nuotr.

Vilnius, birželio 19 d. (BNS) – Trečiądienį vakare Panevėžio rajone privačiame Rojūnų aerodrome sudužo Ispanijos oro akrobatikos meistro pilotuojamas vienmotoris lėktuvas „Su–29“.

Kaip pranešė Panevėžio rajono policijos komisariatas, orlaivio avarijos metu žuvo Ispanijos gyventojas Verne Heiderich (gimęs 1936 m.), o 1960 metais gimęs lėktuvo pilotas, Ispanijos pilietis Pedro Telleri dėl stuburo traumos gydomas Panevėžio ligoninėje.

Panevėžio aeroklubo vadovas Bronius Zaronskis iš įvykio vietos

pranešė, jog aerodrome buvo ruošiamasi savaitgalį vyksiančioms tarptautinėms V. Lapėno taurės akrobatinio skraidymo varžyboms.

„Atvyko svečiai iš Ispanijos, atskrido sraigtasparnis ir trys lėktuvai, ketvirtas lėktuvas dėl nežinomų priežasčių apsuko antrą ratą, skrido gana žemai, po to prapuolė iš akiračio ir netrukus trenkėsi į žemę ir užsiliepsnojo“, – sakė B. Zaronskis.

Šių metų sausio mėnesį tame pačiame Rojūnų aerodrome skrydžio metu žuvo buvęs Seimo narys, Europos akrobatinio skraidymo čempionas Vytautas Lapėnas.

Pasaulio naujienos

(Remiantis AFP, Reuters, AP, Interfax, ITAR-TASS, BNS žinių agentūrų pranešimais)

Įsigaliojo netvirtos Gazos Ruožo paliaubos

Nuo lapkričio Izraelio ir palestiniečių nesutarimai pareikalavo mažiausiai 516 žmonių gyvybių. **Reuters** nuotr.

Gaza, Gazos Ruožas, birželio 19 d. (AFP–BNS) – Gazos Ruože ketvirtadienį įsigaliojo netvirtos Izraelio ir palestiniečių islamistų judėjimo „ Hamas“ pusės metų paliaubos, tačiau esama ir abejonių dėl to, kaip ilgai tvers šis susitarimas, kuriam tarpininkavo Egiptas.

Tai pirmosios oficialios paliaubos nuo to laiko, kai kiek daugiau nei prieš metus „ Hamas“ užvaldė šią skurdžią palestiniečių teritoriją. „ Hamas“ perėmus Gazos Ruožo valdymą, Izraelis pradėjo pasipriešinimo kovą prieš šį „ priešišką darinį“.

Tačiau šios sutarties trapumą parodė tai, kad trečiadienį įvyko abiejų šalių susišaudymas, o prieš pat paliaubų įsigaliojimą ketvirtadienį nuo izraeliečių ugnies žuvo vienas palestinietis.

Izraelio premjero Ehud Olmert atstovas Mark Regev sakė, kad žydų valstybė „ gerbs visus duotus įsipareigojimus“, bet pridūrė: „ Atidžiai stebėsime, kas ten vyksta“.

Minimu susitarimu kovotojai nutraukia apšaudymą raketomis, o Izraelis – karo veiksmus prieš Gazos Ruožą, be to, Izraelis raginamas palaiptiui švelninti tankiai gyvenamo Gazos Ruožo, kur 1,5 mln. gyventojų

yra priklausomi nuo pagalbos, atskyrimą.

E. Olmert, kurio vyriausybė pripažįsta „ Hamas“ kaip teroristinę organizaciją, trečiadienį perspėjo, kad ugnies nutraukimas bus trapus ir kad jis gali būti trumpalaikis.

Susitarimas tarpininkaujant Egiptui buvo sudarytas po ne vieną mėnesį trukusių netiesioginių „ Hamas“ ir Izraelio, kuris svarstė stipresnį karinį puolimą Gazos Ruože, derybų.

Susitarimas pasiektas praėjus 7 mėnesiams po to, kai lapkritį per konferenciją Jungtinėse Valstijose buvo atgaivintos Izraelio ir palestiniečių taikos derybos, kuriose didelės pažangos nepadaryta iš dalies dėl smurto Gazos Ruože ir žydų gyvenviečių statybų.

Nuo lapkričio Izraelio ir palestiniečių nesutarimai pareikalavo mažiausiai 516 žmonių, daugiausia – Gazos Ruožo kovotojų – gyvybių.

Pasaulio valstybių vadovai sveikino naujienas apie paliaubas, bet izraeliečiai ir palestiniečiai jas vertino nepatikliai. Opozicijos vadovas ir buvęs premjeras Benjamin Netanyahu sakė, kad šios paliaubos yra „ rimta klaida“.

ES vadovai susirinko spręsti neatidėliotinių reikalų

Briuselis, birželio 19 d. (AFP–BNS) – Europos Sąjungos (ES) vadovai ketvirtadienį susitiko Briuselyje trokšdami parodyti, kad Europa gali spręsti neatidėliotinus reikalus, tokius kaip naftos kainos, ir tuo pačiu metu valdyti padėtį, kurią apsunkino Airijos sprendimas atmesti Lisabonos sutartį.

27 valstybių ir vyriausybės vadovai trečiadienį vakare sulaukė tam tikro padrąsinimo – Didžiosios Britanijos parlamentas pritarė Lisabonos sutarčiai, kuria siekiama pertvarkyti besiplečiančios Sąjungos įstaigas.

Norėdami parodyti, kad airių „ ne“ sutarties nesužlugdė, Europos vadovai turi patvirtinti, kad 8 narės, kurios sutarties dar nepatvirtino, turėtų tęsti patvirtinimo procesą savo parlamentuose. Viliamasi, kad Čekija

šio ryžtingo nusiteikimo nesužlugdys.

ES užsienio reikalų ministrai pirmadienį Liuksemburge pažadėjo duoti Airijai laiko ir galimybių ieškoti išeities iš gana sudėtingos padėties, tad niekas nesitiki, kad išeitis bus rasta jau šią savaitę. Tačiau Europos vadovai nori iki spalio sudaryti planą, kad Sąjungą nepakliūtų į ilgų svarstymų spąstus, sako diplomatai.

Šį kartą ES nori parodyti, kad vis tiek gali susitelkti ties svarbiais klausimais ir iš tikrųjų vadovauti ES, o ne ginčytis, kaip jai reiktų vadovauti. Todėl svarbus viršūnių susitikimo darbotvarkės klausimas bus naftos ir maisto kainų augimas. Vadovai taip pat aptars svarbius užsienio santykių klausimus, tokius kaip galimybė panaikinti apribojimus Kubai ir būsimeji Zimbabvės rinkimai.

EUROPA

TALINAS

Estija padės Gruzijai sunaikinti senus ginklus ir šiems tikslams skirs 30 tūkst. eurų arba 470 tūkst. kronų (apie 100 tūkst. litų). Trečiadienį Briuselyje buvo pasirašyta NATO partnerystės programos sutartis, kuria remiantis Gruzijai bus padėta sunaikinti beveik 9,000 pasenusių raketų. Finansavimo biudžetas – 478,214 eurų arba beveik 7,5 mln. kronų (1,6 mln. litų), iš kurių Estija sumokės 30 tūkst. eurų, arba beveik 470 tūkst. kronų. Estija kartu su Latvija ir Lietuva yra pagrindinės šios sutarties šalys, pranešė BNS Estijos Gynybos ministerija. Latvija ir Lietuva šiems tikslams skiria tiek pat, kiek ir Estija, o Gruzijos indėlis sudarys 18 tūkst. eurų.

LONDONAS

Didžioji Britanija ketvirtadienį, kelios valandos iki Europos Sąjungos (ES) viršūnių susitikimo, kurį temdys Airijos pareikštas „ ne“ Lisabonos sutarčiai, ją patvirtino, pranešė Užsienio reikalų ministerijos atstovas. Įstatymo projektui dėl Lisabonos sutarties vadinamąjį Karališkąjį pritarimą suteikė karalienė Elizabeth II. Šis patvirtinimas buvo paskutinis formalumas, užbaigęs Lisabonos sutarties, kurią prieš savaitę per referendumą atmetė airiai, patvirtinimo Britanijoje procesą.

VARŠUVA

Jungtinių Valstijų vyriausybė Lenkijos sostinės Varšuvos policijai padovanojo 9 dviračius. Šią dovaną amerikiečiai įteikė įgyvendindami Washington pasirašytą dvišalę sutartį dėl kovos su nusikalstamumu Lenkijoje, pranešė lenkų radijas RMF FM. Dviračių perdavimo metu JAV ambasadorius Lenkijoje Victor Ashe sakė, kad jam didelė garbė šalies prezidento George W. Bush vardu perduoti dviračius, kurie padės kovoti su nusikalstamu pasauliu tokiame puikiame mieste kaip Varšuva. Varšuvoje netrukus pasirodysiantys pareigūnai su dviračiais tvarką sostinės

skveruose ir parkuose palaikys drauge su raitąja policija.

Lenkijos žvalgyba prarado ryšius su keliais savo agentais buvusios SSRS teritorijoje – Rusijoje, Ukrainoje ir Baltarusijoje, taip pat Artimuosiuose Rytuose. Pasak dienraščio „ Rzeczpospolita“, neatmestina galimybė, kad jie galėjo būti išaiškinti, kai pasirodė ataskaita apie Lenkijos karinės informacinės tarnybos panaikinimą. Karinės informacinės tarnybos panaikintojas Anton Macierewicz ir buvęs Lenkijos gynybos ministras Aleksandr Szczygło tikina, jog tai netiesa. „ Rzeczpospolita“ pažymi, kad agentų dingimu ketina užsiimti Varšuvos prokuratūra, nes jų išaiškinimas užsienio šalyse suduoda smūgį šalies saugumui.

MINSKAS

Vatikano valstybės sekretorius kardinolas Tarcisio Bertone trečiadienį atvyko į Baltarusiją. Minsko oro uoste kardinolas pareiškė žurnalistams atvykęs susitikti su šalies Katalikų ir Ortodoksų Bažnyčių, taip pat respublikos valdžios atstovais, aptarti su jais dvišalio bendradarbiavimo klausimų, Baltarusijos vaidmens tarptautinėje bendrijoje. Kardinolo apsilankymas truks iki birželio 22 d. Anksčiau Užsienio reikalų ministerija pranešė, kad, „ kaip manoma, Šventojo Sosto valstybės sekretorių priims prezidentas Aleksandr Lukašenka“. URM duomenimis, svečias Baltarusijos valstybiniame universitete skaitys paskaitą „ Tikejimas ir protas: Kaip šiuolaikinis žmogus turi kalbėti apie Dievą“. Tikimasi, kad kardinolo apsilankymas suvaidins didelį vaidmenį Baltarusijos katalikų gyvenime. T. Bertone yra antrasis Vatikano asmuo ir artimiausias popiežiaus Benedikto XVI bendražygis.

PIETŲ AMERIKA

BOGOTA

Trečiadienį Kolumbijos Buenaventura mieste, į kurį turėjo atvykti šalies prezidentas Alvaro Uribe, buvo nukenksminti 2 sprogstamieji įtaisai. Jokių duomenų apie jų galingumą nepateikiama. Išminuojant sprogmenis niekas nenukentėjo.

ATLANTIC
Express Corp.

1-800-775-SEND
www.atlanticexpresscorp.com

Ocean Freight 	Krovinių gabenimas laivu visas pasaulio šalis.
Auto Export 	Krovinių gabenimas lėktuvu visas pasaulio šalis.
Small Packages 	Smulkių siuntinių siuntimas bei pristatymas į namus Lietuvoje, Latvijoje, Estijoje, Baltarusijoje bei Ukrainoje.
	Air Freight
	Trucking

8801 78th Ave Bridgeview, IL 60455 Tel. 1 708-599-9680
Fax. 1 708-599-9682 Tel. 1 800-775-7363

BEISBOLAS

AR MATYSIME LIETUVIUS AUKŠČIAUSIOJE JAV BEISBOLO LYGOJE?

EDVARDAS ŠULAITIS

Du jauni, perspektyvūs Lietuvos beisbolo žaidėjai Edvardas Matusevičius ir Dovydas Neverauskas (abu Vilniaus J. Basanavičiaus vidurinės mokyklos mokiniai ir Vilniaus beisbolo klubo „Sporto vilkai“ atstovai) neliko nepastebėti JAV profesionalų Aukščiausios beisbolo lygos (MLB) skautų ir trenerių.

Ši lyga yra įkūrusi MLB Europos akademiją, kuri jau ketvirtą metą ieško naujų talentų užsienyje. Jos atstovai gegužės mėnesį vertino 250 14–18 metų jaunuosius beisbolo žaidėjus iš Europos, Artimųjų Rytų ir Afrikos bei atrinko pačius geriausius. Tarp jų – ir du minėti vilniečiai, kurie rugpjūčio 7–28 dienomis yra pakviesiti į Italijos Tirėnijos olimpinį centrą, kur vyks geriausių Europos jaunųjų beisbolininkų stovykla.

Šioje stovykloje užsiėmimus ves buvusios JAV profesionalaus beisbolo žvaigždės: Bruce Hurt, Barry Larkin ir Lee Smith. Joje dalyvaus visų 30-ies Amerikos profesionalių klubų beisbolo skautai, kurie čia rinksis jiems patikusius žaidėjus.

Kaip skelbiama, tai – tiesiausias kelias pakliūti į stipriausią beisbolo lygą pasaulyje. Reikia pažymėti, kad pernai iš tokioje stovykloje dalyvavusių 50 talentingiausių beis-

bolininkų septyni tuoj stovyklai pasibaigus pasirašė sutartis su JAV profesionalų komandomis.

Tačiau reikia paminėti ir kitą – liūdną faktą. Vilniaus miestas dar iki šiol neturi jokio beisbolui skirtą stadioną ir nė vieno etatinio beisbolo trenerio. Todėl galima tik stebėtis, kad, nepaisant to, pagal pasiektus rezultatus Lietuva jau šiandien varžosi su didelėmis valstybėmis, kuriose yra įrengtas ne vienas beisbolo stadionas.

Lietuvos beisbolo federacijos vadovybė atkreipia dėmesį į tai, kad Lietuvos beisbolininkus greičiau pastebi užsieniečiai, o ne Vilniaus atsakingi pareigūnai, nuo kurių priklauso geresnių sąlygų sudarymas šios sporto šakos tobulėjimui Lietuvoje. Net ir Lietuvos spauda, vadovaudamasi beisbolui nejautrių pareigūnų nuomone, apie šį sportą neberašo, nepaisant to, jog Lietuvos jaunimas ir vyresnieji dažnai sėkmingai dalyvauja tarptautinėse varžybose ir atstovauja Europai pasaulinio lygio pirmenybėse.

O Amerikoje gyvenantiems beisbolo mėgėjams būtų malonu, jog JAV profesionalų beisbolo lygoje atsirastų bent vienas lietuvis, čia žaidžiantis šalia iš kitų kraštų atvykusių sportininkų.

Vilniaus beisbolo klubo „Sporto vilkai“ jaunieji žaidėjai neseniai svečiavosi South California.
Tony Mažeika nuotr.

KAIP KALBAME IR RAŠOME

AURELIJA TAMOŠIŪNAITĖ
aurelijat@yahoo.com

Keletas smulkmenų apie kirčiavimą

Neseniai gavau „Draugo“ skaitytojo laišką su prašymu daugiau parašyti apie kai kurių dažniau vartojamų ir jau kasdieninėje vartosenoje įsitvirtinusių tarptautinių žodžių kirčiavimą. Parašyti trumpai apie kirčiavimą sudėtinga, mat ir pats kirčiavimo mokslas – akcentologija – yra kietas riešutas. Tad šio penktadienio skyrelyje trumpai pristatysiu pačią kirčiavimo sistemą, o kitą penktadienį – apie užklaustų tarptautinių žodžių kirčiavimą.

Lietuvių kalba priklauso laisvojo arba nepastovaus kirčio kalboms. Dėl to lietuvių kalbos kirčiavimas yra gana sudėtingas, nes be kirčio, yra svarbi ir priegaidė. Kirtis – tai vieno kurio nors skiemens išryškinimas kitų to žodžio skiemenų atžvilgiu, pvz., žodyje *saulė* – kirtis krenta ant pirmojo skiemens, o *kirmėlė* – ant paskutiniojo. Kirtis lietuvių kalboje kartais skiria taip pat parašytas žodžių formas. Klasikinis pavyzdys: *likime* – *likime* – *likime*. Priegaidė – tai ilgojo kirčiuoto skiemens sudaromojo garso tarimo būdas, kuris padeda atpažinti žodžius, pvz., žodžių poras *áušta* (*arbata*) ir *aūšta* (*rytas*), *láuuk* (*manęs*) ir *lauk* (*iš namų*), *áuškštas* (*vyras*) ir (*trečias*) *aūkštas* skiria tik priegaidės.

Bendrinėje lietuvių kalboje esti dvi priegaidės: tvirtapradė ir tvirtagalė. Tvirtapradę priegaidę turintys skiemenys žymimi dvejopai: dešiniu (akūtu) ir kairiniu (graviu) kirčio ženklu, pvz., *dárbas* – *pílkas*, o tvirtagalę priegaidę – riestiniu (cirkumfleksu) kirčio ženklu, pvz., *nāmas*. Trumpieji lietuvių kalbos skiemenys priegaidės neturi, kai jie kirčiuoti, žymimi kairiniu kirčio ženklu graviu, pvz., *màno*. Tarmėse esama dar ir kitokių priegaidžių (kirstinė, laužtinė, vidurinė).

Lietuvių kalbos kirčiavimo taisyklės yra susiformavusios labai seniai. Taisyklingai sukirčiuoti dažnai ne vienam sunku todėl, kad bendrinės kalbos kirčiavimas skiriasi nuo kirčiavimo skirtingose tarmėse. Pavyzdžiui, beveik visi žemaičiai atitraukia kirtį nuo žodžio galo į kamieną (vienose patarmėse veikia visuotinis kirčio atitraukimas, kitose – jis sąlyginis, atitraukiama tik nuo tam tikrų galūnių), panašiai elgiasi ir dalis aukštaičių.

Polinkis atitraukti kirtį nuo trumpų galūnių apskritai gana paplitęs šnekamosios kalbos reiškinyje, todėl dažnai galima išgirsti sakant *mokykla*, *darbininkus*, su *universitetu*, su *lietuviu* ir kt. Šis reiškinys sietinas su plintančiu polinkiu paprastinti kirčiavimo sistemą, apibendrinant vieną kirčio vietą. Todėl daugelis kitų tarmių atstovų, o neretai ir miestiečiai, atitraukia kirtį nuo trumpos galūnės, nors

pagal bendrinės kalbos kirčiavimo taisyklės anksčiau minėtos formos turėtų būti kirčiuojamos galūnėje.

Visais šiais atvejais bendrinėje kalboje veikia vadinamoji priešpaskutinio skiemens taisyklė, kuri teigia: jei kaitomo žodžio antrasis nuo galo skienuo yra trumpas arba yra ilgas ir turi tvirtagalę priegaidę, tai tam tikruose linksniuose būtinai kirčiuotina galūnė, pvz., *universitėtas* – *universitetù*, *universitetùs*, *darbiniňkas* – *darbininkù*, *darbininkùs* ir kt. Ši taisyklė turi istorinį pagrindimą: senosios akūtinės lietuvių kalbos galūnės yra atitraukusios ant savęs kirtį iš prieš jas esančių cirkumfleksinių arba trumpųjų skiemenų (dabartinėje kalboje akūtinės galūnės neišlaikytos). Tad nors ši taisyklė paprasta, neretai daugelis jos nesilaiko, taip paprastindami kirčiavimo sistemą.

Lietuvių kalbos daiktavardžiai yra kirčiuojami pagal keturis kirčiavimo tipus – vadinamąsias kirčiuotes. Jos taip ir žymimos skaičiais: pirmoji kirčiuotė – 1, antroji – 2 ir t. t. Visuose lietuvių kalbos žodynuose žodžių kirčiuotės yra pažymėtos skaičiais, nurodytais skliausteliuose, pvz., *sáulė* (1) – yra pirmosios kirčiuotės daiktavardis. Nurodyta kirčiuotė „pakužda“ kalbos vartotojui, kaip vienas ar kitas žodis kirčiuojamas. Žinodami kirčiuotę, žinosime, kaip elgiasi kirtis tam tikrame žodyje: kada nušoka į galą, kada nenušoka, kada kirtis nekinta, yra pastovus.

Kirčiuotę galima nusistatyti ir pačiam. Ji nustatoma pagal kirtį dviejuose linksniuose: daugiskaitos naudininke (arba kilmininke) ir galininke, pvz.,

mótinoms

mótinas – kirtis nešokinėja, yra žodžio pradžioje, vadinasi *mótina* yra pirmosios kirčiuotės žodis;

raňkoms

rankàs – kirtis šoka iš žodžio pradžios į pabaigą – antroji kirčiuotė;

kirmėlėms

kiřmėles – kirtis šoka iš žodžio galo į pradžią – trečioji kirčiuotė;

šakóms

šakàs – kirtis žodžio gale, nešoka į pradžią, vadinasi – *šakà* yra ketvirtosios kirčiuotės žodis. Jeigu nubraižytume schemą, matytume, jog pagal kirčio šokinėjimą gautume „M“ raidę. Tad pagal lietuviškas kirčiavimo taisykles kirčiuojami ir svetimos kilmės žodžiai. Tačiau apie juos – kitą penktadienį.

Parengta pagal: A. Laigonaitė „Lietuvių kalbos akcentologija“, Vilnius, 1978; A. Pakerys „Tarptautinių žodžių kirčiavimas“, Vilnius, 1991.

ŠILUVOS BAZILIKA

Ištraukos iš vadovo piligrimams
„Šiluva: čia per amžius garbinamas Dievo Sūnus“
(Kauno arkivyskupija, 2006)

Nr. 8

Vainikai Marijai ir Kūdikiui nukaldinti už Šiluvos parapijiečių suaukotas lėšas.

Čia saugomas ir senasis (1663 m.) per kalvinų bei katalikų kivirčius peršautas ant lentų tapytas kryžius. Kruvini katalikų ir kalvinų vaidai dėl ginčijamos bažnytinės žemės įsiplieskė prie Marijos apsiareiškimo koplyčios 1668 m. pabaigoje ar 1669-ųjų pradžioje. Per šiuos kivirčius buvo peršautas katalikų vikaras Sierniauskas ir koplyčioje kabėjęs Nukryžiuotojo paveikslas. Byla dėl šio įvykio buvo pasiekusi net valstybės Seimą Varšuvoje. Paties karaliaus sprendimu Šiluvos kalvinų bendruomenė turėjo būti uždaryta, jos turtas konfiskuotas, o vaido kaltininkai nubausti mirties bausme. Nusigandusi kalvinų bendruomenė nutarė stengtis draugiškai susitaikyti. Atsiteisdami kalvinai katalikams sumokėjo

12 tūkstančių auksinų. Vyskupas Kazimieras Pacas iš kalvinų gautus pinigus paskyrė Šiluvos bažnyčiai, įpareigodamas koplyčioje ties Nukryžiuotojo paveikslu kas penktadienį Šv. Kryžiaus garbei laikyti šv. Mišias, pritariant muzikai. Drauge 1677 m. įvedė ir Šv. Kryžiaus garbinimo šventę, šventą gegužės 3-iąją beveik iki šių laikų, bei atlaidus.

Maldininkai taip pat gali pamatyti senąją skrynią, atkastą po Marijos apsiareiškimo, ir kai ką iš joje rastų daiktų, pavyzdžiui, senovinį arnotą. Šalia lentynose galima apžiūrėti pastoralą – vyskupo lazda, vyskupo pirštines, sandalus, mitras. Šie liturginiai drabužiai ir reikmenys liudija Šiluvą buvus infulatūra, t. y. jos klebonai turėjo privilegiją aukodami Mišias dėvėti vyskupiškuosius ženklus.

Pabaiga.

Šiluvos bazilikos sakykla.

Dantų gydytojai

DR. JOVITA KERELIS
DANTŲ GYDYTOJA

9525 S.79 th Ave., Hickory Hills, IL

Tel. (708) 598-8101
Valandos pagal susitarimą

EUGENE C. DECKER, DDS, P.C.
DANTŲ GYDYTOJAS

Lietuviams sutvarkys dantis už prieinamą kainą.

Susitarimui kalbėti angliškai arba lietuviškai.

4647 W. 103 St., Oak Lawn, IL
55 E. Washington, Suite 2401,

Chicago, IL
Tel. 708-422-8260.

Vidaus ligos

EDMUNDAS VIŽINAS, M.D., S.C.

VIDAUS LIGŲ GYDYTOJAS

Kalbame lietuviškai

6918 W. Archer Ave. Sts. 5 ir 6

Chicago, IL 60638

Tel. 773-229-9965

Valandos pagal susitarimą

Akių ligos

ARAS ŽLIOBA, M.D.

AKIŲ LIGOS – CHIRURGIJA

219 N. Hammes Avenue

Joliet, IL 60435

Tel. 815-741-3220

Širdies ir kraujagyslių ligos

VIDAS J. NEMICKAS, M.D.

KARDIOLOGAS – ŠIRDIES LIGOS

7722 S. Kedzie Ave.

Chicago, IL 60652

Kab. tel. 773-471-3300

SKELBIMŲ SKYRIAUS

TEL. 773-585-9500

Traukiniu į Čikagą su Lietuvos pasu

Atkelta iš 3 psl. Šaligatviuose tūkstančiai per daug nesiskubinančių pėsčiųjų. Palyginus su New York miesto centru nesijautė žmonių spūties ir jų skubotumo. Sustojau ant upės tilto ir stebėjau apačioje praplaukiančius laivus, aplipusius smalsiais turistais. Praėjau ant šaligatvių išsidriekusius restoranus ir kavines. To seniau, kai gyvenau, dirbau ir mokiausi Čikagoje, nebūdavo. Praėjau ir pro Millenium parką, bet užsukti laiko neturėjau. Meno institutas su įėjimą saugančiais liūtais iš lauko visai nepasikeitęs. Praėjau ir Roosevelt University, kur 1958 m.

gavau bakalauro laipsnį, o po 4 metų ir magistrą.

Kelionė atgal buvo panaši kaip ir atvažiuojant. Šį kartą teko sėdėti nugara atsukus į priekį, tad viskas, ką ryte mačiau, pro akis prabėgo atbulai, lyg atgal persukamas filmukas. Belieka laukti vyšninio paso, kurį reiks asmeniškai pasiimti. Jau skaičiau, kad gali būti palengvinta tvarka ir pasą bus galima gauti paštu. Kad tik kas Vilniuje neprisikabintų prie mano nuotraukoje blizgančių akinių ir nepriverstų viską pakartoti iš naujo.

Margumynai

Paskelbtas 10 geriausių naujų rūšių sąrašas

Tūkstančiai naujų augalų ir gyvūnų rūšių buvo atrasta pernai, tačiau tik 10 „užsitarnavo“ vietą geriausiųjų sąrašė.

Kasmet University of Arizona Tarptautinis rūšių tyrimų institutas (IISE) sudaro dešimties įdomiausių atrastų rūšių sąrašą. Naujausias sąrašas apima ir mirtinai pavojingus gyvūnus, tokius kaip „dėžės medūza“ (Malo kingi), pavadinta Robert King garbei, kuris, matyt, mirė po to, kai buvo įgeltas šio gyvūno.

Kai kurios rūšys į sąrašą pateko dėl savo pavadinimų. Pavyzdžiui, Vakarų Australijoje randamas augalas,

primenantis apvalų padangos vainiką, pavadintas Michelin Man („Michelin“ – pasaulinio garso padangų gamintoja, man – angl. vyras).

Taip pat sąrašė – Pietų Afrikos Rytų pakrantėje gyvenanti raja, kuri dėl gebėjimo iščiulpti grobį dar vandens paviršiuje pavadinta dulkių siurblio „Electrolux“ garbei.

Mokslininkų teigimu, tuo metu, kai atrandama tūkstančiai rūšių kasmet, daugybė augalų ir gyvūnų tik „laukia būti atrasti“.

Tyrėjai mano, kad Žemėje egzistuoja apytiksliai 10 mln. rūšių faunos ir floros.

LRT

PARDUODA

Parduodami 36 tomai „Lietuvių Enciklopedijos“, išleistos 1959 m. Bostone. Kaina 500 dol.

Parduodami ir atskiri tomai.

Tel. 773-585-9500

Namams Paskolos, Apdraudos Sąskaitos

MUTUAL FEDERAL SAVINGS
AND LOAN ASSOCIATION OF CHICAGO

2212 West Cermak Road, Chicago, IL 60608

(773) 847-7747

Stephen M. Oksas, *President*

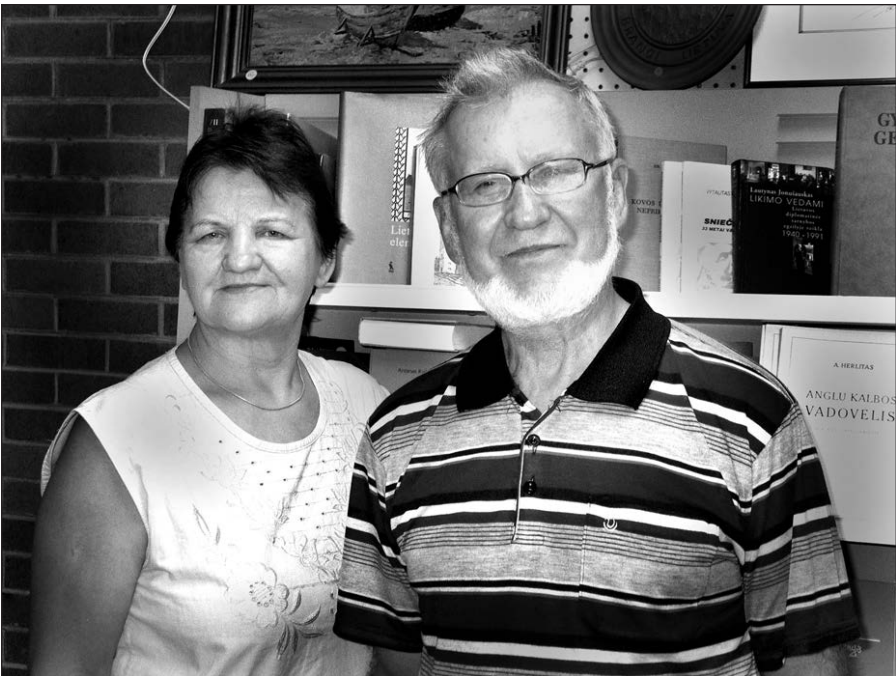
Patarnaujam Čikagos ir Apylinkių Lietuviams Daugiau Kaip 100 Metų.

SIŪLO DARBĄ

Janitorial Area Manager
needed to cover accounts in Chicago & suburbs. Experience in training & managing employees required. Fax resume to Carol
708-385-3379

Skelbimų skyriaus
tel. 1-773-585-9500

Liucija Stulgienė ir Vaclovas Juodpusis „Draugo“ redakcijoje.
Jono Kuprio nuotr.

Balandžio 13 d. „Draugo“ redakcijoje lankėsi muzikologas, muzikas, kultūrininkas Vaclovas Juodpusis ir Lietuvos muzikų rėmimo fondo direktorė Liucija Stulgienė. Abu jie, dirbdami fonde daug nuveikė Lietuvos kultūrai.

Lietuvos muzikų rėmimo fondas šiemet balandžio 8 – gegužės 15 dienomis muzikos mylėtojus pakvietė jau į dešimtąjį tarptautinį muzikos festivalį „Sugrįžimai 2008“. Per šešias savaites buvo surengta devyniolika koncertų Vilniuje, Kaune, Klaipėdoje, Šiauliuose, Vilkaviškyje, Mūro Strėvininkuose. Koncertuose dalyvaus per 30 atlikėjų, atvykusių iš kaimyninių ir tolimų šalių: JAV, Vokie-

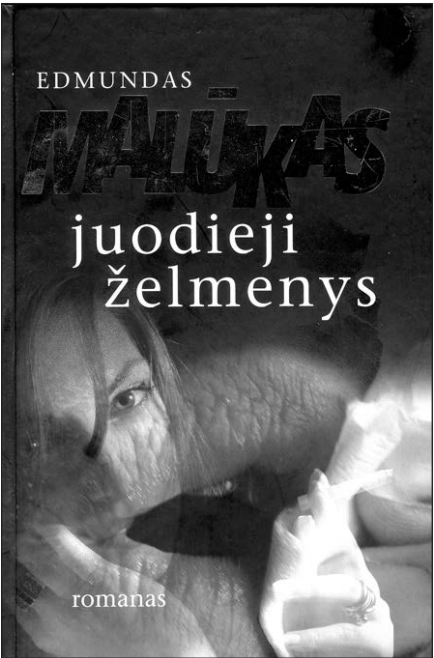
tijos, Kanados, Didžiosios Britanijos, Prancūzijos, Austrijos, Šveicarijos, Estijos, Latvijos, Suomijos. Mūsų tėvynainiai koncertavo kartu su savo kolegomis užsieniečiais, kurie atliko ir lietuvišką muziką. Festivalyje šiemet buvo pristatytas priverstinėje emigracijoje gyvenusio kompozitoriaus Broniaus Budriūno kūrybinis palikimas.

Fondas kartu su Kultūros kongresu, Tautinių mažumų ir išeivijos departamentu bei ministerijomis surengė konferenciją, skirtą skaudžiai problemai – jaunų talentingų menininkų „grąžinimui“ į Tėvynę.

„Draugo“ info

„Draugo“ knygynėlyje

„Juodieji želmenys“

Prieš siūlydama „Draugo“ knygynėlyje esančią Edmundo Malūko knygą „Juodieji želmenys“ („Magilė“, Panevėžys, 2007) noriu supažindinti mūsų skaitytojus su E. Malūku.

E. Malūkas – rašytojas, kuris nuo 1992 metų beveik kasmet išleidžia po romaną, tampantį labiausiai Lietuvoje skaitoma knyga.

Savo knygoje E. Malūkas pateikia tokią kasdienybę, kokia ji yra iš tikrųjų. Eilinius žmones Malūko siužetai tiesiog užvaldo. Ir čia nėra nieko keista, turint galvoje, kad rašytojas daugiausia knygų parašė apie nu-

sikalstamą pasaulį. O jis, kaip rodo faktai, žmones domina labiausiai. Jo knygų herojai, tai žmonės, nepatenkinti savo gyvenimu, ambicingi. Juos valdo beprotiška meilė, arba aistra pinigams. Jie vieniši, užsidarę, užsisklendę nuo aplinkinių.

„Mes visi visą gyvenimą ieškome meilės, o neradę mirštame vieniši. Meilės nenusipirksi“, – teigia rašytojas.

Malūko knygos atspindi žmonių gyvenimą. Galbūt dėl to, jos ir yra taip mėgstamos.

„Juodieji želmenys“ – tai viena iš tų knygų kurios užtenka paskaityti kelis puslapius ir nebegali atsitraukti. Noras sužinoti, kas toliau rašoma yra didesnis už miego norėjimą ir nesvarbu, kad jau gerokai po vidurnakčio...

Pagrindinis herojus – jaunas simpatiškas vaikiną Mantas – nė nepajunta, kaip tampa slaptos sekso biznio firmos darbuotoju: verbuoja gražias merginas, steigia pažinčių klubus Lietuvos miestuose, organizuoja kavines seksualinėms mažumoms.

Kaina — 23 dol. Knygą galima įsigyti paštu, pridėdant 9,25 proc. mokesčių, užsisakant IL valstijoje. Persiuntimo kaina – 5 dol. Persiunčiant daugiau knygų, už kiekvieną papildomai siunčiamą knygą – 2.5 dol. mokeskis. Prieš perkant prašome paskambinti administracijai tel. 773-585-9500.

Paruošė L. A.

„Draugo“ knygynėlio adresas: 4545 W. 63rd Street, Chicago, IL 60629
Tel. pasiteiravimui: 773-585-9500

PAGĖGIUOSE – ALGIMANTO MACKAUS GIMNAZIJA
Buvusio čikagiečio vardu pavadinta vietinė mokykla

EDVARDAS ŠULAITIS

„Norime Jums pranešti, kad pagaliau išsipildė mūsų svajonė. Birželio 12 d. Pagėgių savivaldybės taryba patvirtino mūsų mokyklai gimnazijos statusą ir vardą. Taigi dabar esame Pagėgių Algimanto Mackaus gimnazija. Beliko sutvarkyti visus rekvizitus, o iškilmės numatytos rugsėjo 1-ąją. Todėl maloniai kviečiame Jus į šventę“, – tokiais žodžiais ilgai lauktą žinią mums pranešė Pagėgių vidurinės mokyklos lietuvių literatūros mokytojos Vanda Žuklijienė ir Vilma Vaivadienė.

Taip buvo apvainikuotos šių moterų ir jų talkininkų pastangos čikagiškį A. Mackų įamžinti jo gimtuosiuose Pagėgiuose, kur būsimasis poetas ir kultūros veikėjas dienos šviesą išvydo 1932 m. vasario 11 d. Gaila, kad šiam vyrui nebuvo lemta ilgai gyventi: jis žuvo automobilio katastrofoje 1964 m. gruodžio 28 d. Čikagoje.

Tačiau per trumpus 32-ejus gyvenimo metus A. Mackus sugebėjo daug pasiekti ir įsitvirtinti lietuvių literatūroje. Išėjo keturi jo poezijos rinkiniai, drama „Slėptuvė“, be to, poetas atliko nemažai vertimų.

Pirmąjį savo eilėraščių rinkinį A. Mackus išleido 1950 m., vos tik atvykęs į JAV ir kartu su tėvais apsigyvenęs Cicero (IL). Tuomet jam buvo tik 18 metų (ši leidinį jaunajam kūrėjui padėjo redaguoti šių eilučių autorius). Nepaisant to, kad pirmasis rinkinys reiklesnių kritikų nebuvo šiltai sutiktas, jis A. Mackui padėjo siekti aukštumų.

A. Mackaus kūryba išeivijoje

Nors A. Mackus gimė Pagėgiuose, tačiau ten jis išgyveno tik septynerius savo gyvenimo metus. Kadangi jo tėvai Jonas ir Marcelė (ji, peržengusi 100 metų amžiaus ribą, mirė visai neseniai) buvo pašto tarnautojai, prisijėję blaškytis po įvairias vietas: Tauragę, Vilkaviškį, Vilnių. Čia būsimasis poetas baigė pradinę mokyklą, pradėjo lankyti gimnaziją. Lietuvoje išgyveno 12 metų. Vėliau patraukė pabėgėlių keliais į Vokietiją, iš kurios 1949 m. pasiekė Čikagos priemiestį Cicero. Čia gyvendamas jis iš pradžių dirbo fizinį darbą, studijavo ir pradėjo aktyvią kūrybinę veiklą.

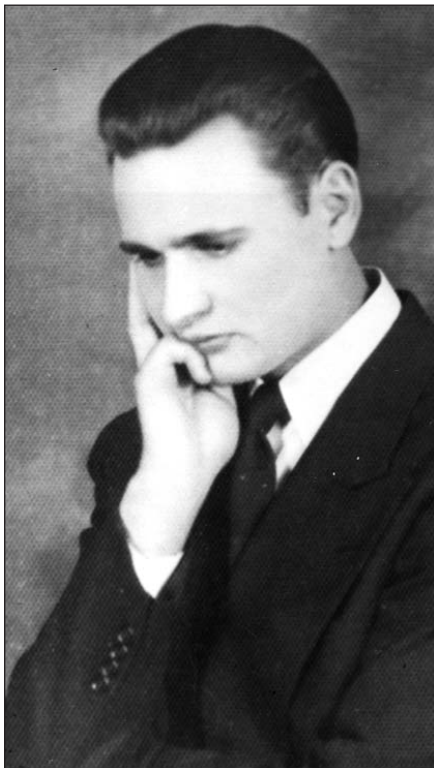
Tuo įsijungė į dar ir dabar gyvuojančio „Margučio“ radijo programos literatūrinę laidą, žinomą „Pelkių žiburėlio“ pavadinimu, buvo jos redaktoriumi. Kiek vėliau tapo pagrindinės „Margučio“ radijo laidos vedėjas bei to paties pavadinimo žurnalo redaktorius. Jis buvo ir „Šviesos“ sambūrio (kuris vėliau susijungė su „Santara“ ir pasivadino šios vardu) pirmininku bei glaudžiai bendradarbiavo su šios organizacijos veikėju, dabartiniu Lietuvos prezidentu Valdu Adamkumi.

Šilti prezidento V. Adamkaus žodžiai buvusiam draugui

2006 m. rudenį buvo surengtos atnaujintos, milijonus litų kainavusios Pagėgių vidurinės mokyklos pristatymo iškilmės, kuriose dalyvavo ir prezidentas V. Adamkus.

Užėjęs į jo draugui A. Mackui

skirtą kambarį–muziejų, tuomet Lietuvos vadovas buvo labai sujaudintas. Vėliau jis pasidalijo prisiminimais apie savo jaunystės draugą, sakydamas: „Algimantas Mackus buvo gilus žmogus, eruditas, žvelgęs 100 metų į priekį, nebijojęs žvelgti tiesiai į akis ir gyvenęs ateitimi. Savo straipsniais jis užkrėsdavo visuomenę, sudrebindavo, išjudindavo ir paskatindavo visus žvelgti į ateitį. Tai darė kaip žurnalo redaktorius, prie vyno taurės su bendraminčiais per naktis, prie lietuviško radijo mikrofono, visa savo kūryba ir veikla...”

Algimantas Mackus

Vėl ruošiamasi iškilmėms Pagėgiuose

Jeigu 2006 m. rudenį Pagėgiuose vyko didžiulės iškilmės, tai šių metų rudenį jos, be abejo, irgi bus labai svarbios, nes nuo tos dienos gimnazija oficialiai vadinsis buvusio čikagiečio Algimanto Mackaus vardu. Šios iškilmės, be abejo, sutrauks ir būrį A. Mackaus gerbėjų iš JAV, kurie dar gerai prisimena šį šviesios atminties vyrą.

Pabaigai norime pacituoti kelis sakinius iš minėtų Pagėgių literatūros mokytojų V. Žuklijienės ir V. Vaivadienės, kurios daugiausiai prisidėjo prie A. Mackaus atminimo įamžinimo, elektroninio laiško: „Taip pat labai džiaugiamės, kad laimėjome Pilietinio ir tautinio ugdymo projektų konkursą (parašėme projektą ‘Algimanto Mackaus idėjų sklaida’) ir gavome šiek tiek pinigų. Artimiausiu metu planuojame išleisti lankstinuką, praturtinti A. Mackaus muziejaus ekspoziciją, galbūt pavyks išleisti ir poeto A. Mackaus bibliografiją.”

Gaila, kad poetas A. Mackus išeivijoje jau yra gerokai primirštas ir nėra žmonių, kurie stengtųsi jo atminimą čia atgaivinti. Beje, dar nelabai seniai užsidarė ir Algimanto Mackaus knygų leidimo fondas, kuris vis dar primindavo Amerikos lietuviams apie šį jau seniai amžinybėn iškeliavusį kūrėją. Tačiau išlikusios jo kūrybos knygos, laiškai, nuotraukos, kapas šv. Kazimiero kapinėse ir Lietuvoje daromi žygiai jo įamžinimo reikalui, neleidžia visiškai užmiršti šio poezijos aukštumų pasiekusio vyro.

A † A
JUZEFA ŠAULYTĖ
STIRBIENĖ

Mirė 2008 m. birželio 18 d.
Gimė 1923 m. birželio 27 d. Stemplių km., Tauragės apsk.
Gyveno New Lenox, IL. Anksčiau New Buffalo, MI, Marquette Park ir Naujojoje Zelandijoje.

A. a. Juzefa buvo žmona a. a. Kazimiero.

Dideliame nuliūdime liko duktė Jadvyga Biskienė su vyru Edvardu, duktė Zita Stirbytė, sūnus Jonas Stirbys su Neringa ir duktė Stefanija Vaznelienė su vyru Algimantu.

Močiutės liūdi anūkai Lina Šliažaitė, Jeremy Johnson, Kristina, Viktorija ir Algis Vazneliai; broliai dr. Vaclovas Šaulys su žmona dr. Augusta ir šeima, Antanas Šaulys su šeima ir sesuo Aleksandra Sabaliauskienė su šeima Lietuvoje; pusseserės Lilija Jasaitė ir Birutė Jasaitė bei kiti giminės Amerikoje ir Lietuvoje.

A. a. Juzefa bus pašarvota penktadienį, birželio 20 d., nuo 3 v. p. p. iki 8 v. v. Petkus Lemont laidojimo namuose, 12401 S. Archer Ave., Lemont, IL.

Laidotuvės įvyks šeštadienį, birželio 21 d. 9:30 v. r. Petkus Lemont laidojimo namuose, iš kur velionė bus palydėta į Pal. Jurgio Matulaičio misijos bažnyčią, kur 10 v. r. bus aukojamos šv. Mišios. Po šv. Mišių a. a. Juzefa bus palaidota Šv. Kazimiero lietuvių kapinėse.

Nuoširdžiai kviečiame dalyvauti laidotuvėse.

Nuliūdusi šeima

Laidot. direkt. Donald M. Petkus, tel. 800-994-7600
www.petkusfuneralhomes.com

Margumynai

Romos vyskupija nedavė leidimo filmuoti
„Angelai ir demonai“

Romos vyskupija nedavė leidimo vienose garsiausių Romos bažnyčių filmuoti Dan Brown romano motyvais paremto filmo „Angelai ir demonai“, kuris yra garsiojo „Da Vinci Code“ priešistorė, skelbia BBC. Filmo prodiuseriams neigiamas atsakymas duotas motyvuojant tuo, kad filme pristatomoms idėjoms nepitaria ne tik vyskupijos žmonės, bet jos nesutinka ir su bendrąja krikščionių tradicija.

Romos vyskupijos atstovas spaudai monsinjoras Marco Fibbi sakė,

kad „šiuo filme religiniai klausimai traktuojami visai pamirštant religinį jautrumą ir pagarbą tradicijai.“

Jau anksčiau sukurtas filmas „Da Vinci Code“ buvo sulaukęs nemažai oficialiosios Katalikų Bažnyčios kritikos. Todėl manoma, kad kitais metais pasirodysianti kino juosta „Angelai ir demonai“, kurioje vaidina žymus Hollywood aktorius Tom Hanks, taip pat susilauks nemažai dėmesio.

Bernardinai.lt

Vilniuje atidaryta Stendaliui skirta paroda

Vilniaus paveikslų galerijoje atidaroma paroda, supažindinanti su žymaus prancūzų rašytojo Stendalio gyvenimu ir kūryba. Iš Grenoblio atkeliavusi paroda „Stendalis, maištas ir svajonės“ pristatoma stendiniuose lakštuose ant 13-os molbertų. Juose – Stendalio rankraščių faksimilės, iliustracijos, piešiniai. Paroda taip pat supažindina su išskirtinėmis Grenoblio municipalinės bibliotekos ir Stendalio muziejaus dokumentų, meno kūrinių kolekcijomis, pranešė Lietuvos dailės muziejus.

Grenoblio miesto municipalinės bibliotekos parengta paroda skirta Prancūzų kultūros centro veiklos Vilniuje dešimtmečiui pažymėti.

Stendalis (tikrasis vardas Marie-Henri Beyle, 1783-1842) – prancūzų rašytojas, vienas iš pirmųjų pradėjęs rašyti realistine forma. Rašytojas gimė ir vaikystę praleido provincijoje, Grenoblio mieste, prancūzų revoliucijos metais. Ilgą laiką jis tarnavo Napoleono kariuomenėje. 1812 m. dalyvavo žygyje į Rusiją, pakeliui lankėsi Vilniuje. Estetinės Stendalio pažiūros formavosi apie 1820 metus, kai ėmė domėtis Italijos meno istorija ir rašė knygas apie šios šalies meno ir kultūros paminklus. Žymiausi jo kūriniai – pamfletų rinkinys „Rasinas ir Šekspyras“, romanas „Raudona ir juoda“.

BNS

JAV LB SOCIALINIŲ REIKALŲ TARYBOS

PAGUODOS TEL. 1-866-438-7400

Konfidencialumas
garantuojamas

Skambinkite nemokamai

kiekvieną ketvirtadienį,

nuo 6 val. v. iki 9 val. v. (Čikagos laiku)

Išėjo pas savo kūrėją užsitarnautam poilsiui

A † A
skautininkas
AUGUSTINAS ORENTAS

Mirė 2008 m. birželio 18 d. savo namuose Palos Heights, žmonos Dalios ir sūnaus Mato prieglobstyje.

Gimė 1921 m. spalio 2 d. Suvalkijoje.

Liko dideliame nuliūdime: žmona Dalia, sūnus Matas, krikšto dukra dr. Vilija Kerelytė, pusseserė Jolanda Kerelienė, jos vyras Alfonsas ir dukra Svajonė; pusseserė Rimgailė Zotovienė, jos dukros Rūta ir dr. Andrea; pusseserė Rasa Pukštienė, jos vyras Romas, jų sūnūs dr. Andrius, Edvardas ir Tomas su žmona; mirusio pusbrolio Vytenio Jonyno žmona Irena ir jų dukros: dr. Lina su vyru, dr. Karilė; pusbrolis Kęstutis Kriaučiūnas, jo žmona Aurelija, jų vaikai Laura ir Marius su šeima; pusbrolis Algirdas Kriaučiūnas; pusseserė Irena Polikaitienė, jos vyras Juozas ir jų vaikai: Darius, dr. Audrius, Rima ir Marius su šeimomis; pusbrolis Rimas Valaitis, jo žmona Irena, jų vaikai: Tomas, Andrius ir Julija su šeimomis; pusseserė Regina Žvinakienė su šeima; Zuzana Dzikienė su šeima; giminaičiai Filomena Černienė ir jos sūnus Rimas Černius.

Velionis pašarvotas ketvirtadienį ir penktadienį, birželio 20 d., nuo 3 v. p. p. iki 8 v. vakaro Petkus Lemont laidojimo namuose, 12401 S. Archer Ave. (arti Derby Rd.)

Laidotuvės įvyks šeštadienį, birželio 21 d. Iš laidojimo namų 9:30 val. ryto a. a. Augustinas bus atlydėtas į Švč. Mergelės Marijos Gimimo bažnyčią, kurioje 10:30 val. r. bus aukojamos šv. Mišios. Po šv. Mišių velionis bus palaidotas Šv. Kazimiero lietuvių kapinėse.

Vietoje gėlių prašome aukoti šv. Mišioms.

Nuoširdžiai kviečiame gimines, draugus ir pažįstamus dalyvauti šiose laidotuvėse.

Liūdinti šeima

Laidot. direkt. Donald M. Petkus, tel. 800-994-7600
www.petkusfuneralhomes.com

A † A
MARIJAI DUNDZILAITEI
ABROMAITIENEI

mirus, gilią užuojautą reiškiame jos broliui Antanui Dundzilai ir giminėms.

Daytona Beach, FL
Lietuvių klubo valdyba ir nariai

DEŠIMTIES METŲ MIRTIES SUKAKTIS

A † A
KAZIMIERAS
PABEDINSKAS

Praėjo dešimtmetis, kai a. a. Kazimieras mirė Vilniuje.

Buvo visokeriopai veiklus žmogus. Ilgametis ateitininkas, Kęstučio korporacijos narys, įvairių politinių, profesinių ir visuomeninių organizacijų narys, kelių išeivijos fondų rėmėjas.

Prancūzijoje ir Vokietijoje įsigijo elektros ir tekstilės inžinierių diplomus. Grįžęs iš užsienio tapo didžiausio Lietuvos linų fabriko savininku Plungėje.

Po karo pasitraukęs iš Lietuvos į Maroką, buvo ten paskirtas tekstilės fabriko direktoriumi. Atvykęs iš Maroko, Čikagoje išgyveno 40 metų. Ilgas ir įvairus gyvenimo kelias jį galutinai sugrąžino į tėvynę.

Už jo sielą šv. Mišios bus aukojamos pirmadienį, birželio 23 d. 10 val. r. Marijonų koplyčioje. Gedulingos Mišios bus atnašaujamos taip pat ir jo gimtinėje – Naujamiestyje ir Plungėje.

Prašome jį prisiminti Jūsų maldose.

Pabedinskų šeima

ČIKAGOJE IR APYLINKĖSE

♦**Birželio 22 d. Cicero, Šv. Antano** parapijos salėje po 9 val. lietuviškų šv. Mišių įvyks rašytojo Aloyzo Barono minėjimas. Rašytojas, „Draugo“ redaktorius A. Baronas gyveno ir mirė Cicero mieste. Aldona Šmulskienė aptars rašytojo monografiją ir jo gyvenimo istoriją. Juozas Baužys, ilgametis draugas, paskaitys ištraukų iš jo laiškų. Programoje dalyvaus Audra Bernatavičienė ir dr. Rasa Sideravičienė. Į minėjamą kviečiami ne tik ciceriečiai, bet ir tautiečiai iš toliau.

♦**Dariaus ir Girėno transatlantinio** skrydžio 75-ųjų metų sukakties paminėjimo iniciatoriai kviečia lietuvių organizacijų atstovus dalyvauti birželio 24 d. 7 val. v. Jaunimo centre šaukiamame pasitarime, kur bus svarstomos sukakties paminėjimo galimybės. Paminėjimas rengiamas liepos 13 d., sekmadienį. Šv. Mišios bus aukojamos Švč. Mergelės Marijos Gimimo parapijos bažnyčioje. Po Mišių – eiseną prie Dariaus ir Girėno paminklo. Paminėjimo iškilmės prasidės 1:30 val. p.p.

♦**„Lietuvių dienoje“ – krepšinio** šventė. Birželio 28–29 d. Summit Park District, Lietuvių dienų šventės metu „Kunigaikščių užėiga“ ir ČLKL kviečia dalyvauti krepšinio turnyre „3x3“. Varžybos vyks keturiose lauko aikštelėse, vaikų (1992–1993 m., 1994–1995 m., 1996–1997 m. gimimo), vyrų A, vyrų B, taip pat merginų ir moterų grupėse. Papildoma informacija teikiama ir komandos registruojamos iki birželio 25 dienos telefonais: 773-616-9701; 630-915-2967 arba elektroniniu paštu: aurimas23@yahoo.com, dainius75@yahoo.com. Sutartinis mokestis komandai – 80 dolerių. Kiekviena komanda gali registruoti po keturis žaidėjus. Nugalėtojų ir prizininkų laukia piniginiai bei kiti vertingi prizai. Primename, kad turnyras vyks „Lietuvių dienų“ metu, todėl niekas nenuobodžiaus: krepšinio sirgaliai sirgs už savąsias komandas, muzikos mėgėjai klausys ir stebės lietuvių muzikos ir šokių kolektyvų pasirodymus, vaikus linksmins klounai, zoologijos sodas, lauks žaidimų aikštelės. Visi, kada tik pa-

norėję, įrengtuose baruose galės pasivaikšinti lietuvišku maistu bei alumi. Krepšinio šventę organizuoja ČLKL kartu su „Lietuvių dienų“ šventės organizatoriais: Lietuvos generaliniu konsulatu Čikagoje, „Show centru“ ir „Kunigaikščių užėiga“.

♦**ALRK Moterų sąjungos 3-os** kuopos susirinkimas įvyks birželio 28 d., šeštadienį, 2:30 val. p.p. Švč. Mergelės Marijos Gimimo parapijos salėje. Bus svarstomi svarbūs reikalai. Prašome nares dalyvauti.

♦**„Dienraščio „Draugas“ gegužinė** įvyks rugpjūčio 24 d., sekmadienį. Daugiau apie renginį bus paskelbta vėliau.

IŠ ARTI IR TOLI ...

♦**JAV LB Grand Rapids apylinkės** Joninių gegužinė vyks šeštadienį, 2008 m. birželio 21 dieną, 3 val. p.p. Dovydo ir Gražinos Dainelių sodyboje, 7645 Bouman Dr., Middleville, Michigan, tel.: 269-795-1045 (važiuoti iš šiaurės arba pietų MI-37 keliu iki Parmalee Rd., tada apie 2 mylias į rytus iki Bouman Dr.) Prašome atsinešti užkandžius ir gėrimus bendram stalui ir kėdės. Ruošiamo loteriją, tad prašome prisidėti dovanomis (fantais). Atvykite su gera nuotaika, bus muzika, šokiai, žaidimai vaikams, loterija, Joninių laužas ir malonus pabendravimas. Kviečiame visus – šeimas su vaikais, jaunus ir vyresnius, senelius, draugus, kaimynus prisidėti ir dalyvauti smagioje gegužinėje. Lauksime Jūsų visų!

♦**Kviečiame į metinį JAV LB** New Haven apylinkės susitikimą – susirinkimą šeštadienį, birželio 28 d., 3 val. p.p. Išklausysime trumpą valdybos ataskaitą, išrinksime naują vadovybę, aptarsime veiklą. Susirinkimas vyks pas Vaivą Vėbraitę ir Jim Gust, 325 Foot Hills Rd., Durham, CT. Norite paklausti ar turite pasiūlymų – skambinkite Sigitai tel.: 203-773-1257. Iki greito pasimatymo!

Birželio 18 d. į Čikagą JAV LB Švietimo tarybos kvietimu iš Lietuvos atvyko Vilniaus universiteto Lituanistinių studijų katedros vedėja, mokyklinių vadovėlių autorė dr. Meilutė Ramonienė ir Tautinių mažumų ir išeivijos departamento prie Lietuvos Respublikos Vyriausybės Lituanistinio švietimo poskyrio vedėja Daiva Žemgulienė. Birželio 22–29 dienomis jos dalyvaus Mokytojų tobulinimosi kursų (MTK) savaitėje Dainavoje, kur skaitys paskaitas lituanistinių mokyklų mokytojams.

Turint klausimų, prašome kreiptis į Kristiną Petrąitienę: tel.: 630-290-4490 arba Kriste007@hotmail.com

Nuotraukoje iš kairės: M. Ramonienė, D. Žemgulienė ir MTK organizacinio komiteto pirmininkė Jūratė Dovilienė. Laimos Apanavičienės nuotr.

Lietuvių, gyvenusių Amerikoje, visuomeninė organizacija (LGAVO) „Sugrįžus“ organizuoja susitikimus su JAV Lietuvių Bendruomenėmis:

- * Birželio 30 d. (pirmadienį), Los Angeles
- * Liepos 12 d. (šeštadienį), Minneapolis
- * Liepos 13 d. (sekmadienį), Chicago
- * Liepos 14 d. (pirmadienį), Cleveland
- * Liepos 15 d. (antradienį), Philadelphia
- * Liepos 16 d. (trečiadienį), Washington
- * Liepos 17 d. (ketvirtadienį), New York
- * Liepos 18 d. (penktadienį), Boston arba Connecticut

Diskusijose dalyvaus LGAVO „Sugrįžus“ prezidentas dr. Daumantas Matulis – buvęs JAV LB Philadelphia apylinkės pirmininkas, Vilniaus Biotechnologijos instituto biotermodinamikos ir vaistų tyrimo laboratorijos vadovas bei LR prezidento Valdo Adamkaus visuomeninis konsultantas emigracijos klausimais ir LGAVO „Sugrįžus“ viceprezidentė bendradarbiavimo ir ryšių su visuomene koordinatorė Giedrė Ieva Šipailaitė – Biotechnologijos instituto ryšių su visuomene ir projektų vadovė.

Kalbėsime apie:

- * Emigracijos iš Lietuvos problemas ir privalumus;
- * Lietuvių išvykimo ir grįžimo į Tėvynę aktualijas, neapsiribojant vien „protų nutekėjimu“ ar „protų sugrąžinimu“;
- * Pastangas sukurti geras gyvenimo sąlygas Lietuvoje, bandant susigrąžinti išvykusius emigrantus;
- * Lietuvių, gyvenusių Amerikoje, visuomeninės organizacijos (LGAVO) „Sugrįžus“ veiklą, asmenines grįžimo, įsijungimo patirtis;
- * Pilietiško ir tautinio tapatumo klausimus, tarptautinės patirties perkėlimas į Lietuvą, naujus sumanymus bendradarbiauti lietuvių bės palaikymo tikslais.
- * Lietuvių grįžimo į tėvynę informacinio centro (LGITIC) veiklą;

Turint klausimų, teirautis: Giedrė Ieva Šipailaitė, tel.: +370 603 57776, +370 616 45677, el. paštas: **gruodzio_ieva@yahoo.com**
Jums reikia veikiančio „Javascript“, kad galėtumėte pamatyti adresą, „Skype“: **gruodzio_ieva, www.sugrizus.lt**

Visus, visus, visus birželio 22 d. kviečiame į Jonines, kurios vyks Arabian Knights Farms, 6526 Clarendon Hills Rd., Willowbrook, IL 60527

Joninėse dalyvaus **Veronika Povilionienė** ir patys šauniausios Čikagos lietuvių muzikantai.

Vaikams – atrakcionai, jodinėjimas arkliais, kaimo „zoologijos sodas“.

Loterijoje – vertingi prizai. Joninių laužas ir t.t.

Automobiliai statomi 75 St. ir Clarendon Hills Rd. gimnazijos aikštelėse. Iš ten visą dieną nemokamai pirmyn ir atgal svečius vežios autobusai.

Bilietai – 10 dol. Vaikams iki 10 m. – nemokamai.

Informacija tel.: 708-207-8406.

Liepos 6 d., sekmadienį Los Angeles įvyks XIII Lietuvių tautinių šokių šventė. Bilietus į XIII Lietuvių tautinių šokių šventę ir kitus šventės renginius galite įsigyti šokių šventės tinklalapyje: **<http://www.sokiusvente.com>**

Skelbimų skyriaus tel. 1-773-585-9500